פולע טאבעלע פון דער מלוכה-לאטעריע זעה 7-טע זייט

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 20 גראשען.

היינט 8 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 62	Łódź, Czwartek 13 marca 1930.	אכטער יאהרגאנג	לאדז, דאנערשטאג, יג אדר תר״ץ	№ 62

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71.

אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 71-224

אכטונג, לאדז און אומגעגענד!

אין לאדז ווערט איצט פארקויפט ווייז, וועלכער ווערט פאבריצירט אויפ׳ן ארט מיט נאכגעמאכטע עטיקעטען פון מיין פירמע. איך ווארען דעריבער אלע געעהרטע קינדען און קאנסומענטען צו אכטען אויף פאלגענדע עטיקעטען, וועלכע זענען רעגיסטרירט אונטער׳ן № 18155 מיט וועלכ׳ די פלאשען פון מיין פירמע זענען פאריזעהען.

גלייכצייטיג ווארען איך אלע ליטאגראפיעס און וויינהענדלער, דאס אלע נאכמאכער וועל איך געריכטליך פערפאלגען.

מיט אכטונג

„אלווין — "ALWIN

אני הגב...:

א. ליבערמאן, ווארשא, פראנציסקאנער 19

עקזיסטירט זיים יאהר 1888.

אין לאדז האב איך נישט קיין פיליעס.

מיין וויין ווערט פערקויפט אויסשליסליך אין פאלגענדע לאדזער פירמעס:

1) וו. בולווא, גלובנא 47
2) גוטמאן, פל. וואלנאשטשי 11
3) י. בעלכאטאווסקי נארוטאוויטש 31
4) ש. פריימאן, זאווארזקא 6
5) מ. פאגעלמאן, צעגעלניאנא 42
6) ל. ראזענבערג, גרינער מארק 3
7) ל. שיינביין, נאוואמיעסקא 27
8) מ. גרונדמאן, זגיערסקא 10
9) ע. מ. סאוויצקי, בושעשינער 21
10) ש. קארא, פיעטריקאווער 23
11) ש. שטראסמאן, גלובנא 63
12) י. בארנשטיין, זגערסקא 30
13) ח פ רובינשטיין, פאלודניאווא 32

אכטונג! אכטונג!

די פאבריק פון ליקערן, קאניאקן און פון פערשידענע סארטן בראנפן

„NEKTAR“

(עקזיסטירט פון 1896)

לאדז, קילינסקעגא 90, טעלעפאן 18-215

פורים

עמפפעהלט דער ג׳ קונדשאפט איהרע גוט-בעקאנטע אויסארבייטונגען אויף די פאבריק גאראנטירט פאר דער קוואליטעט, שטארקייט און גוטסקייט פון איהרע געטראנקען אזוי ווי ס׳איז אנגעגעבען אויף די עטיקעטן.

די ג׳ קונדען ווערען געבעטען צו לעגען אכט אויף דער אויבנער פירמע און מעראלען דערפאר ווייל ס׳האבען זיך לעצטענס בעוויזען אויפ׳ן מארק מינדערווערטיגע פעלשונגען, וועלכע זענען אין דער פאקונג און מיט די עטיקעטן ענליך צו אונזערע רעקלאמע אויסארבייטונגען.

מיט אכטונג פירמע „NEKTAR“ Łódź, Kilińskiego 90, tel. 215-38

לכבוד פורים!

דערמיט מאך איך בעקאנט דער געעהרטער קונדשאפט, אז איך בעזיץ די פערטרעטונג פון דער בעוואוסטער ווארשאווער וויין-פירמע

א. נ. ליבערמאן, ווארשא, פראנצ שקאנער 19

און איך פערקויף אלע וויינען גענוי צו די זעלבע פרייזען, ווי אין ווארשא. אויך בעקומט מען ביי מיר פערשידענע אנדערע וויינען, ליקערען, קאניאקען, שפרים, כרמל-וויין כשר לפסח געגויע פאבריקס - פרייזען! :-: קומט און איבערצייגט אייך!

מיט אכטונג מ. פאגעלמאן

ציגעל-גאס 42, טעל. 20-178

W. EYCHNER

גינעקאלאג אקושער

זגערזשער 11.

טעל. 134-72

נעמט אן פון 6-8 אווענד

שפארט געלד!

די גוט בעקאנטע און לאנג עקזיסטירענדע פראצאוניע פון קראוואטן און בינדעס, עמפפעהלט א רייכען אויסוואהל פון פערשידענע בינדעס.

הערשקאוויטש,

וואלבארסקא 31

א בשורה טובה פאר לאדז און אומגעגענד!

צו דער בעקוועמליכקייט פון ג׳ פובליקום פון לאדז און אומגעגענד מאך איך בעקאנט, אז אין מיין לאנגיעהריגען גוט בעקאנטען

וויין-געשעפט

אין די הויפט-פערקויפס-שטעל פון דער בעוואוסטער וויין-פירמע

ה. שולדענריין, ווארשא, פראנציסקאנער 11

צו די זעלבע פרייזען ווי ביי שולדענריין אין ווארשא. ווי אויך פון דער בעוואוסטער וויין-פירמע

א. נ. ליבערמאן, ווארשא, פראנציסקאנער 19

אלעס צו די זעלבע פרייזען ווי אין ווארשא. ביי מיר איז אויך צו בעקומען אלע סארטן ליקערען, קאניאקען, שפירט און כרמל-וויין כשר לפסח

מיט אכטונג גוטמאן, לאדז

פל. וואלנאשטשי 11, טעל. 20-158.

בעמערקונג: דער וויין Nr 33, Nr. 65 און Nr. 88 הערען געפעלשט אין לאדז, מ׳בעט אכטונג צו געבען אויפ׳ן זיגעל און אויפ׳ן עטיק ט.

אונזער געעהרטען פרעזידיום-מיטגליד פון ראט ה׳

מענדעל זאנדמאן

צוליב דער חתונה פון זיין טאכטער

ווינשט א הארצליכען מזל-טוב.

דער ראט און פערוואלטונג פון די קאלאניאל-הענדלער-קאאפעראטיוו-באנק ציגעל-גאס 15.

בונדישע פראקציע אין לאדזשער שטאט-ראט.

שבת, דעם 15-טן מערץ ה. י. 10 אזייגער פרי קומט פאר אין ליגא „ספלעבדיד“, נארוטאוויטשא 20

א גרויסער ארבעטער-מיטינג

א.ד.ט. „קלאס קעגן קלאס“

(וועגן די לעצטע בודזשעט-דעבאטן אין שטאט-ראט)

רעפערירן וועלן די חברים ראטמענער: י. ליכטענשטיין, ח. ל. פאזנאנסקי, ש. מילמאן, י. מארגענטאל, ר. אייכנער און לאוניק ד״ר מארגאלים.

איינטריט-בילעטן צו 20 און 30 גר. בעקומט מען אין אלע פראפעס. פאריינען און ארב.-ווינקל, פאלודניאווע 20.

13594

דער מארגענדיגער פורים-נומער

— פון —

„נייעם פאלקסבלאט“

וועט האלטען

20 זייטען

און וועט ברענגען א חוך דעם רייכען ליטעראַרישען, פובליציסטישען און אינפארמאטיווען מאטעריאל א ספעציעלע אריגינעלע אילוסטרירטע

פורים-ביילאגע

מיט א שפע אקטועלען הומאריסטישען און סאטירישען שטאף.

אנאנסען

צום גרויסען פורים-נומער פון „נייעם פאלקסבלאט“ ווערען אנגענומען היינט א גאנצען טאג אין אדמיניסטראציע, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

קמח כשר של פסח

פון בעסטען סארט ווייצען, אונטער דער שטרענגסטער אויפזיכט פון הרב שליט״א דק״ק אזורקוב

Młyn Parowy JÓZEFA FEJDYSIA

Dzierż. I. KNASTER w Ozorkowie

Aleje Piłsudskiego 218, tel. 7.

רעפרעזענטאציע אויף לאדז:

יחזקאל גערשט, קאשטשעלנא 2, טעל. 130-75

(אין דער ציקאריע פון דזשיגאנסקי).

גרויסער אויסוואהל

פון אונגאר- פאלעסטינער אייגענער ראזינען-

ווייז — און — מעד

גוט און ביליג צו בעקומען ביי דער פירמע

מענדעל בארנשטיין

„בארווין“

לאדז, באוואמיעסקא 30, טעל. 58 210

אכטונג! אויף דער זגערזשער גאס בעזיץ איך נישט קיין פיליע

כשר לפסח! כשר לפסח!

אכטונג, חברים פון ראד-פערקעהר!

מיר פאדערן אויף אלע

וועגען, פורגאנען און דראשקע-בעזיצער

צו קומען אין אונזער פאראיין פיעטריקאווע 6

אויסקויפען נומערן פאר׳ן יאהר 1930

אויב וועט איהר נישט צייטליך קומען נעמען מיר אראפ פון זיך די פעראנטווארטליכקייט. אונזער סעקרעטאריאט איז אפען טעגליך פון 7-10 אווענט.

ראד-פערקער-סעקציע ביים קליינה. - פעראיין פיעטריקאווער 6.

פרעמיער בארטעלס שארפער ארויסטריט

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון סענאט

וואַרשאַ, 12. (טעלעפאניש פון אונזער סיים קארעספאנדענט). די היינטיגע זיצונג פון סענאט איז אומגעריכט פאר אלעמען פערוואנדעלט געווארען אין א גרויסער סענסאציע. פרעמיער בארטעל האט געהאלטען א רעדע, וואס ווי מען האט געשמועסט אין די קולוארען ווייסט מען נישט, צי דאס האט געזאלט זיין א פראגראם־רעדע אדער א אבשיידס־רעדע פון פרעמיער, ווייל מע שמועסט, אז פרעמיער בארטעל זאל שוין האבען אין טאש א בקשה וועגען דימיסיע.

אין אנהויב פון דער זיצונג האט פרעמיער בארטעל געהאלטען זיין עקספאזע אין וועלכער ער האט אין א שארפער פארם אנגעגריפען דעם סיים.

די דעמאקראטיזירונג פון פארלאמענטאריזם, האט פרעמיער בארטעל געזאגט, דאס מאכט פון די פארלאמענט־מיטגלידער פאך־לייט. דאס זיין א דעפוטאט איז געווארען א פאך. אויף דער פראגע מיט וואס בעשעפטיגט זיך הער איקס, בעקומט מען דעם ענטפער: ער איז א דעפוטאט; עווענטועל א סענאטאר. דער וואס איז געווארען א דעפוטאט שטרעבט דעם מאנדאט אויף אייביג צו בעהאלטען. דאס פערלירען פון מאנדאט ווערט בעטראכט אלס א פערזענליך אומגליק. מען איז זעהר צוגעבונדען צום מאנדאט און דאס איז נישט קיין וואונדער, ווייל מען האט נישט קיין שום פערפליכטונגען, וואס זאלען פאדערען געוויסע אייגענשאפטען פון גייסט אדער כאראקטער, עס פאדערט זיך נישט קיין שום צוגרייטונג און קענטניש — א הויך אין זאך: געהארכזאמקייט זיין פארטיי און שטימען לויט אנווייזונגען.

איינער וואס ווערט דעפוטאט ווערט אונבעריהרליך און דאס גיט איהם צו פליגעל ער ווערט אנ׳עלעמענט וואס קאנטראלירט די רעגירונג און אליין ווערט ער פון קיינעם נישט קאנטראלירט. ער בעקומט א גרויסע פענסיע נישט פאר ארבייט, נאר פאר פליען פאקט, וואס ער איז דעפוטאט.

געוועהנליך, ווערט א מענש, וועלכער איז נישט פעראנטווארטליך פאר זיינע מעשים, דעמאראליזירט און ווערט פסיכיש פונאנדערגעפאלען.

אין דער שפיץ רוקען זיך געוועהנליך ארויס מענשען, וואס האבען שוין זייערע טיטולען פון לאנג. דאס זענען אלטע אלטע ערפאהרענע פארלאמענטאריער וואס קאנען זיך געוועהנליך צו בייסלער אויף אלעם, און וועלכע שטרעבען פאר יערען פרייז אז מען זאל וועגען זיי רעדען. טיילמאל זעהט מען צווי שען זיי מענשען, וואס בעזיצען קיין שום בילדונג.

אין זיין ווייטערדיגער רעדע רעדט פרעמיער בארטעל ארום די פראגע וועגען דער קאנטראל פון סיים איבער דער רעגירונג.

דער קאמף וועגען דעם פונקט פון פראגראם פון שלעכט־פערשטאנענער פארלאמענטארישער דעמאקראטיע, זאגט פרעמיער בארטעל, שיינט מיר צו זיין פערשפילט. צו א פארלאמענט, וואס וועט רעגירען מיט פוילען — האף איך — וועט שוין נישט קומען, אויב מיר ווילען אויסמיידען נייע פערהלער.

רעדע פון סענאטאר סטרוג

נאך דער רעדע פון פרעמיער בארטעל האט גענומען א ווארט דער סענאטאר פון פ.פ.ס. דער בעקאנטער פוילישער שריפטשטעלער אנדזשעי סטרוג.

דער פרעמיער, האט סענאטאר סטרוג געזאגט, האט האסמאל איבערגעזוכט דאס, וואס יעדען ראדיא־הערער איז שוין גוט בעקאנט, אבער רעדען אזעלכע ווערטער אין סענאט איז זעהר נישט אנגעשטענדיג. דער פרעמיער איז נישט אזא גבור, ווי ער מאכט זיך, און סיים וואלט ער אזוי נישט גערעדט. דארט זענען פערהאן יונגע מענשען, וואס וואל מען רעדען נישט דערלאזט. רעדנער האט זיך דערלויבט אין סענאט. אפילו איהר ה׳ פרעמיער טארט נישט בעל דיגען מענשען, און איער רעדע וועט אפקלינגען מיט א הילכיגען עכא איבער׳ן גאנצען לאנד. מיט אזעלכע רעדעס זעגט מען נישט אן קיין הונגעריגע און מען מילדערט נישט דעם קריזיס. איהר זייט דער יורש פון דער פעדערבערישער פערנאכלעסיגונג פון שווינאלסקי רעגירונג. א מענש און אן אריסטאקראט קלאפט נישט אין טיש און מאכט זשעסטען פון א גדול. סענאטאר סטרוג האלט זיין רעדע אין זעהר א שארפער פארם און טראגט אריין א פארשלאג אויס צושטרייכען פון דיספאזיציע־פאנד פון פרעמיער איין זלאטע.

סענאטאר גלאמבינסקי (נ.ד.) ערקלערט: מיר האבען געהאפט צו הערען א עקספאזע וועגען א פראגראם ווי אזוי צו היילען דעם ווירטשאפטליכען קריזיס פון לאנד און אנשטאט דעם האבען מיר געהערט נאר א קריטיק, די רעגירונג קאן נישט אנווייזען אויף קיין שום פאזיטיווען פראגראם.

סענאטאר יאנושעווסקי (כ.ד.) ערקלערט, אז ער האט געלייענט אין א סאנאציע־צייטונג, אז עס איז פערהאן אן עצה, און דאס איז צו מאכען א פערשווערונג. אנשטאט ארומצורעדען די פראגע ווי אזוי צו מילדערען דעם גרויסען ווירטשאפטליכען קריזיס האט דער פרעמיער גערעדט נאר וועגען די קאנסטיטוציע־פראגע.

עס רעדט סענאטאר וואקושעווסקי און דאן ווערט ערקלערט א הפסקה.

נאך דער הפסקה ווערט בעטראכט דער בודזשעט פון קריגס־מיניסטעריום, סענאטאר גאשינסקי (פ.פ.) לעגט פאר, אז עס זאל צוריקגעשטעלט ווערען דער רעפרעזענטאציע־פאנד פון קריגס מיניסטער פון 60 טויזענד זל. און דער דיספאזיציע־פאנד פון 2 מיליאן זל.

עס נעהמט נאך אמאל א ווארט סענאטאר סטרוג, וועלכער ערקלערט, אז אלע דיספאזיציע־פאנדען ווערען געוועהנליך בענוצט אויף וואהל־צוועקען. מען טאר אבער נישט זאגען, אז דאס שטרייכען פון דיספאזיציע־פאנד איז געצילט געווארען אויף צו להכעיס דעם מארשאל פילסודסקי.

סענאטאר סטרוג, רעדט אויך ארום דעם פאל פון 31 אקטאבער וועגען דעם וויזיט פון די אפיצירען אין סיים ווי אויך דעם קאמוניקאט וועגען דעם פון מארשאל פילסודסקי.

רעדענדיג וועגען מארשאל פילסודסקי זאגט סענאטאר סטרוג, אז מען האט אריינגעפיהרט אין א טעות דעם האלבען אומגליקליכען און איינזאמען מענש. קיינער ווייס נישט, וואס עס האבען גע אלע די עטליכע הונדערט אפיצירען וואס זענען געשטאנען פאר זאמעלט אין סיים און די רעוואלווערן אין אוויאזדא־ווער שפיטאל, עס האט געקאנט געשעהן אן אנגעהויבענע הויערע קאטאסטראפע, און דאס, וואס מארשאלעק דאשינסקי האט נישט דערלאזט צו דער עפענונג פון דער זיצונג האט א סך געהאלפען צו ראטעווען פון א קאטאסטראפע און דערפאר בעווארפט מען אהים מיט בלאטע.

דער רעדנער דערצעהלט ווייטער, ווי ער האט דעמאלט אונטערגעהערט א געשפרעך פון צוויי אונטער־אפיצירען, וועלכע האבען ערקלערט: אויב דער סיים־מארשאלעק ווייס נישט ווי אזוי מען פיהרט ארויס אפיצירען פון סיים, זאל ער אונז נאר זאגען א ווארט וועלען מיר איהם שוין ווייזען.

דער רעדנער ענדיגט מיט א ווארנונג, נישט אריינצוציהען דאס מיליטער אין פאליטיק.

עס רעדען נאך איינינע רעדנער און דאן ווערט די דיסקוסיע איבער׳ן בודזשעט פון קריגס־מיניס־טעריום איבערגעריסען.

ערב א נייעם רעגירונגס-קריזיס?

די סיים-סעסיע זאל פרייטאג געשלאסען ווערען

וואַרשאַ, 12. (טעלעפאניש פון אונזער סיים קארעספאנדענט). אין שייכות מיט דער אנגעשטרענגטער פאליטישער סיטואציע, האט זיך אין די סיים-קולוארען פערשפרייט א קלאנג, אז עס האלט ווידער ערב א רעגירונגס-קריזיס.

ווי מען גיט איבער, זאל זיך די רעגירונג בעמיהען, אז שוין מארגען, דאנערשטאג זאל דער גאנצער בודזשעט אנגענומען ווערען אהן ענדערונג אין סענאט, אזוי, אז מען זאל נישט דארפען נאכאמאל איבערשיקען און בעטראכטען דעם בודזשעט אין סיים. אויף אזא אופן וואלט פרייטאג פארגעקומען די לעצטע סיים זיצונג און די סיים-סעסיע וואלט אינגאנצען געשלאסען געווארען. פון דער אנדערער זייט בעמיהט זיך אבער די אפאזיציע, אז דער סענאט זאל יא מאכען ענדערונגען אין בודזשעט, בכדי מען זאל נאך קענען פיהרען א דיסקוסיע אין סיים.

אין די פאליטישע קרייזען האלט מען אבער, אז פרעמיער בארטעל ווערט זיך אין ביידע פאלע אפגעבען אין דימיסיע אויב דער פארשלאג וועגען אונצוטרוי פאר די מיניסטארען פריסטאר און טשערווינסקי וועט אנגענומען ווערען.

ווי מען שמועסט וועט אין פאל ווען פרעמיער בארטעל זאל דימיסיאנירען אויף זיין ארט בעשטימט ווערען געוועזענער מיניסטער סקלאדקאווסקי אדער מ. מיעדזינסקי. אין דעם פאל וואלט עס געהייסען, אז עס ווערט געשאפען א רעגירונג מיט א פעסטער האנד.

אונצוטרוי-וואטום פאר פרעמיער בארטעל

היינט ספעציעלע זיצונג פון צענטרא-לעוו

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט) מארגען דאנערשטאג וועט פארקומען א ספעציעלע זיצונג פון צענטראלעוו. אויף וועלכער, ווי מען שמועסט, עס וועט זיכער אנגענומען ווערען א בעשלוס אריינצוטראגען אנ׳אומצוטרוי-וואטום פאר׳ן פרעמיער בארטעל צוליב זיין היינטיגער רעדע אין סענאט.

פרעמיער בארטעל זאל האבען ערקלערט, אז אויב אפילו אזא פארשלאג זאל אנגענומען ווערען וועט ער דאך ווייטער בלייבען פרעמיער, ווייל פאר איהם איז נענוג אויב ער האט דעם פערטרויען פון מארשאל פילסודסקי.

אנטיסעמיטישע סטודענטען-עקסצעסען אין ווארשא

עטליכע צעהנדליג יודישע סטודענטען בלוטיג צושלאגען

וואַרשאַ, 12 טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). היינט זענען דא פארגעקומען שטורמישע אנטיסעמיטישע ארויסטרעטונגען אין אלע ווארשאווער הויכשולען. די ארויסטרעטונגען זענען וויינס אויס געווען צוגעגרייט. זיי האבען זיך אנגעהויבען אין פראסעקטאריום און שפעטער איבערגעטראגען אין דער מיליטערישער סאניטארען-שולע.

ארום 10 א זייגער אינדערפריה איז אויפ׳ן הויף פון פראסעקטאריום פארגעקומען א מיטינג פון סטודענטען, אויף וועלכען עס זענען געהאלטען געווארען אנטיסעמיטישע רעדעס. עס איז ארומגערעדט געווארען די פראגע פון יודישע מתים און עס איז אנגענומען געווארען א בעשלוס, אז אויב עס געהט נישט מיט גוטען מוזען אנגענומען ווערען אנדערע מיטלען.

דאן איז אויפ׳ן טויער פון פראסעקטאריום אויפגעהאנגען געווארען א פלאקאט מיט דער אויפשריפט: „פאר יודען דער איינגאנג פערבאטען.“ פאר׳ן פראסעקטאריום זענען אוועקגעשטעלט געווארען וואכען מיט זאבעזפיעטשעניעס. ווען די יודישע סטודענטען זענען אנגעקומען, זענען זיי איבערפאלען געווארען און מערדערליך צושלאגען געווארען. א טייל פון די יודישע סטודענטען, וואס זענען שוין געהאט אריינגעקומען אין פראסעקטאריום האט מען פון דארט ארויסגעווארפען און נישט געוואלט ארויסגעבען די מאנטלען, און זיי האבען געמוזט שטעהן אויפ׳ן שנעע אהן מאנטלען. בעת מעשה, איז אויך אנגעקומען דער אנטיסעמיטישער פראפ. לאטה, אבער ער האט נישט נאר נישט אינטערוועניערט נאר נאך מיטגעלאכט מיט די סטודענטען.

שפעטער איז אנגעקומען ביז 500 סטודענטען פון פאליטעכניקום, עס האט זיך פארמירט א צוג און מיט אויסגעשרייען: „נידער מיט דער יודישער פערפלייצונג“ האבען זיך געלאזט איבער דער גאס.

אויך אויפ׳ן הויף פון דער מיליטערישער סאניטארער שולע איז פארגעקומען א מיטינג, אויף וועלכען דער סערזשאנט מישטשאק האט געהאלטען א אנטיסעמיטישע דרשה. עס האבען זיך געהערט אויסרופען: „מיר וועלען געהען אויף די נאלעווקעס נאך יודישע מתים“ דאן זענען זיי אוועק אין פראזעקטאריום, וואו זיי האבען זיך בעטייליגט אין שלאגען די יודישע סטודענטען. עס זענען בלוטיג צושלאגען געווארען עטליכע צעהנדליג יודישע סטודענטען.

אין אווענד איז אין יודישען אקאדעמישען הויז פארגעקומען א מיטינג פון די יודישע סטודענטען צו בעטראכטען די לאגע.

נישט בעשטעטיגט די שליסונגס בודזשעטען פון 1927-1928

וואַרשאַ, 12 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער בודזשעט-סובקאמיסיע, איז בעטראכט געווארען דער פארשלאג פון דער רעגירונג צו בעשטעטיגען די שליסונגען פון די בודזשעטען פאר די 1927–1928. רעפערירט האט דעפ. ליבערמאן, וועלכער האט אנגעוויזען, אז די בודזשעטען זענען דעמאלט נישט געזעצמעסיג אויסגעגעבען.

אין דער אפשטימונג איז בעשלאסען געווארען נישט צו בעשטעטיגען די שליסונג פון די בודזשעטען.

לאדז 13 מערץ 1930

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז 13 מערץ 1930

די פערספעקטיוון פון דער יוד. עמיגראציע

די עמיגראציע-נויט איז איצט א שטענדיגע און כראנישע דערשיינונג אין יודישען לעבען. נאכ מעהר: זי וואקסט פון יאר צו יאהר. וואס פאר א לאגע פון מזרח-אייראפע מיר זאלען נישט נעה מען, שטויסען מיר זיך אן אויף דער וואקסענדיגער נויט און אויף א מאסען-שטרעבען דראנג צו עמיגרירען, נישט געקוקט אויף אלע שוועריגקייטען, האלט די יודישע עמיגראציע אין פוילען און א וואקסען. דאס זעלבע איז אויך מיט דער עמיגראציע פון רו מעניע, ליטע, לעטלאנד, וואס האט ביז דער לעצטער צייט געדינט בלויז אלס דורכפאר-לאנד. ענד ליך, בעמערקט זיך צווישען דער יודישער בעפעל קערונג פון רוסלאנד גופא א שטארקער דראנג צו עמיגרירען, וועלכער קען ביי דער בעדינגונג ווער רען גאר אין א אויסגאנג פון נויט.

אויב מיט צוויי-דריי יאהר צוריק, ווען ס'איז זיך אביסעל פערלייכטערט די שרעקליכע וואר טשאפטליכע לאגע פון דער יודישער בעפעלקערונג אין פוילען און ווען דאס פערזוירקליכען פון די קאלא ניזאציע-פלענער אין רוסלאנד איז געווען אין באמע רען — האבען זיך געפינען ערנסטע יודישע טוער, וועלכע האבען ערקלערט, אז די עמיגראציע בעדער פט איהר בעדייטונג נאר די יודען, וואס דארפען קאנצענטרירען אלע זייערע אנשטרענגונגען אויף די ערטער, וואו זיי וואוינען, — זענען היינט צו טאג כמעט אלע מסכים, אז די עמיגראציע, אויף וויפיל זי איז נאר מעגליך, איז די איינציגע ראדי קאלע לעזונג פאר דעם טייל פון דער אומגליקליכער יודישער בעפעלקערונג, וועלכער קען זיך גאך דערלויבען דעם לוקסוס פון עמיגרירען.

די פראגע, וואס אינטערעסירט אונז היינט, איז טאקע: אויף וויפיל איז די עמיגראציע נאך מעגליך און וועלכע פערספעקטיוון עפענען זיך פאר דער נאהענטסטער צוקונפט?

מען קאן שוין היינט צו נא אונטערפיהרען א סך-הכל פון צעהן יאהר נאך מלחמה'דיגער יו דישער עמיגראציע. די דאזיגע צעהן יאהר טיילען זיך איין אין צוויי פעריאדען:

פון 1920 ביז 1924, ווען די יודישע עמיגרא ציע האט בעטראגען דורכשניטליך איבער 80.000 נפשות יעהרליך, און פון 1925 ביז 1930, ווען דער יעהרליכער דורכשניט האט בעטראגען בסך-הכל 40.000 עמיגראנטען, ד. ה., אז זינט עס איז אריין אין קראפט דער אמעריקאנער עמיגראציע-געזעץ פון די פעראייניגטע שטאטען פון 1924, האט זיך די יודישע עמיגראציע פערקלענערט פונקט אויף דער העלפט.

ס'איז צו ערווארטען, אז אויב עס וועלען נישט פארקומען קיין ראדיקאלע ענדערונגען אינ'ם אמע ריקאנישען אימיגראציע-געזעץ (און אזעלכע ענדע רונגען, ערווארטעט צום נוטען, איז זעהר שווער צו דערווארטען), וועט זיך די צאהל יודישע עמי גראנטען אין די פעראייניגטע שטאטען, אנהויבענד פון פיסקאל יאהר 1930-31, בעדייטענד פער קלענערען.

קאנאדע לאזט איצט אריין דורכשניטליך 4000 יודען א יאהר. אמת, קיין ספעציעלע בעגרענצונ גען פאר יודען זענען נישט פאראן, אבער די אלגעמיינע טענדענץ אין דער עמיגראציע פאליטיק איז אזא, אז מ'קען נישט דערווארטען קיין ישועות פאר יודען.

אויך די צוויי אנדערע ענגליש-שפראכענדיגע לענדער וויזען ארויס א שטענדיגע טענדענץ צו בעגרענעצען ווי ווייט מעגליך די אימיגראציע.

אויסטראליע האט, אנהויבענדיג פון יאהר 1928, איינגעפיהרט א קוואטע פאר א רייהע לענ דער, צווישען זיי פאר פוילען און דער גרויס פון 300 וויזעס א יאהר. די דאזיגע קליינינקע קוואטע נוצען אויס כמעט אויסשליסליך יודען. אבער וואס בעדייטען 300 וויזעס א יאהר נאר דריי מיל יאן פוילישע יודען? איז אבער דאס אויך ווייניג: אויפ'ן יאהר 1930 איז אויך די דאזיגע קוואטע פערקלענערט געווארען אויף דער העלפט, ד. ה. אז אין קומענדיגען יאהר וועט מען פאר גאנץ פוילען ארויסגעבען בלויז 150 וויזעס קיין אויס טראליע.

און אט נאר איז די לעצטע טעג איז צוגעקומען די בעגרענצונג פון דער איינוואנדערונג קיין דרום אפריקא. עס איז איינגעפיהרט געווארען א קוואטע-סיסטעם פאר אלע לענדער, אויסער גרויס-בריטאניע, נארד - א ראפעאישע פעלקער, איטאליע, שפאניע און פארטו גאל. פאר אלע איבעריגע לענדער ווערט איינגעפיהרט און אין די זעלביגע קוואטע פון... 50 אימיגראנטען א יאהר.

דאס איינציגע לאנד, וואס איז רעלאטיוו פיל קאם פריי פאר אימיגראציע און וואס נעהמט אריין אזוי פיל יודישע עמיגראנטען, ווי נאר עס קען, איז ארוגוואי.

צום בעדויערן קען אבער ארוגוואי אריינגעה מען א זעהר בעגרענעצטע צאהל אימיגראנטען בכלל און יודישע בפרט.

פון דעם אלעמען איז צו זעהן, אז מיר שטעהן פאר א נייער דריטער תקופה אין דער נאך-מלחמה' דיגער יודישער עמיגראציע, ווען די אימיגראציע-מעג ליכקייטען וועלען זיך במילא מוזען פערקלענערען, אויב עס וועט גארנישט געשעהען אויסנאם, וואס זאל ראדיקאל ענדערן די לאגע.

דער פועל-יוצא דערפון איז א גאנץ קלאהר דער: מען דארף ענדערן די ביז איצטיגע טאקטיק, מען דארף ענדליך אנהויבען פיהרען אן אקטיווע עמיגראציע פאליטיק.

דער לאזונג כלפי-פנים דארף זיין: נישט בלויז עמיגראנטען-הילף און עמיגראנטען-שוץ, נאר אויך א בעשטימטע און אויסגעהאלטענע עמיגראציע-פאליטיק.

דער לאזונג כלפי-חוץ דארף זיין: די יודען אין די עמיגראציע-לענדער געפינען זיך אין אנ' אויסנאהמס לאגע, וואס צווינגט זיי, מעהר ווי אנדערע פעלקער, צו עמיגרירען. די דאזיגע אויסנאהמס לאגע פון יודישען פאלק דארף געפינען די אלגע מיינע אנערקענונג, און אויף דעם סמך דארף מען פאדערען אויך אנ'אויסנאהמס-בעציהונג צו די יודישע עמיגראנטען מצד די רעגירונגען פון די אימיגראציע לענדער.

א. ד.

ערקלערונג פון דר. מאגנעס וועגען דער פערשפרייטונג פון זיין בראשור

„דואר היום" פאדערט דעמיסיע פון דר. מאגנעס

ירושלים, (יט"א) די לעצטע טעג האבען זיך פון פערשידענע זייטען געלאזט הערען שטימען געגען דעם קאנצלער פון דער העברעאישער אוני ווערזיטעט י. ל. מאגנעס נאר זיין אקציע, וועלכע ער האט אנגעהויבען דורך שיקען עקזעמפלארען פון זיין בראשור א. נ. „ליך מיט אלע פעלקער". צו מיטגלידער פון בריטישען פארלאמענט. אלס ענטפער אויף די האסטיגע אנגריפען האט ד"ר מאגנעס פערעפענטליכט אנ'ערקלערונג אין „הארץ", אין וועלכער ער זאגט צו. אנד., אז זיין דערמאהנטע בראשור האט געהאט א גינסטיגע השפעה הן אויף יודען, הן אויף נישט-יודען און אז ער האט ארויסגעשיקט סך-הכל 50 אדער 60 עקז עמפלארען, צו איהם בעקאנטע דעפוטאטען. בכלל האט ד"ר מאגנעס אפגעדרוקט, ווי ער ערקלערט, 1500 עקזעמפלארען פון דער בראשור אין העב רעאיש און 2000 אין ענגליש. א דייטשע איבער זעצונג פון דער בראשור ערשיינט איינציגע. לסוף ערקלערט ד"ר מאגנעס, אז דאס יאוויל פון ארץ ישראל איז געווען דער אימפולס, וואס האט איהם בעוואויגען צו פערעפענטליכען און פערשפרייטען די דאזיגע בראשור.

דער „דואר היום" וואס איבערגעדרוקט די ערקלערונג פון ד"ר י. ל. מאגנעס אין „הארץ". די צייטונג ווענדעט זיך פון איהר זייט צום וועד הלאומי, ער זאל זיך פון מיט אלע יודישע קרייזען פאדערן די דימיסיע פון ד"ר מאגנעס פון זיין אמט אלס קאנצלער פון דער העברעאישער אוני ווערזיטעט.

ווי מיר האבען שוין טעלעגראפיש מיטגעטיילט, איז אויף דער לעצטער פערזאמלונג פון די סטו דענטען אויף העברעאישען אוניווערזיטעט אריינ געטראגען געווארען א רעזאלוציע מצד די סטודענ טען-רעוויזיאניסטען צו פאדערן די דימיסיע פון ד"ר מאגנעס. די רעזאלוציע איז מיט א מעהרהייט שטימען אפגעווארפען געווארען.

יודישע פייערליכקייטען לכבוד פרעזידענט מאסאריק

פראג, (יט"א) דער 7-טער מערץ איז ביי דער יודישער, פונקט ווי ביי דער גאנצער טשעכא-סלאוואקישער בעפעלקערונג געשטאנען אונטערן צייכען פון די פייערונגען לכבוד דעם 80-טען גע בורטסטאג פון פרעזידענט פראפ. מאסאריק. ליט דער מיטטיילונג פון פראגער קרן-קימת ביורא זע נען ביז דעם טאג איינגעלאפען אנ'ערך 600,000 קראן אויף דעם מאסאריק-וואלד אין ארץ-ישראל, וואס וועט מעגליך מאכען די פלאנצונג פון ארום 12 טויזענד ביימער. די אקציע איז נאך נישט געענדיגט. אין די נאהענטסטע טעג וועט דעם בעל היובל איבערגעגעבען ווערען דער דיפלאם פון קרן-קימת-לישראל.

אין אלע יודישע שולען האבען די קינדער, בעקומען העברעאישע בראשורען וועגען דער פ... דייטונג פון פרעזידענט מאסאריקס פערזענליכקייט.

אין אוזשהאראד (קארפאטען-רוסלאנד) איז דעם 7. מערץ געלעגט געווארען דער גרונדשטיין פאר א יודישען יתומים-הויז און יודישער שול אויפ'ן נאמען פון בעל היובל. אין פיל אנדערע שטעט זענען געגרינדעט געווארען ענליכע אינסטיטוציעס צו בעעהרען דעם געבורטסטאג פון פרעזידענט מאסאריק.

דער גרעסטער יודען-פריינד פון שפאניע

אנ'אלטער מענש, ד"ר פולידא — אפשר אכציג און אפשר מעהר. זיין גאנצען לעבען אפ געלעבט מיט ספרים אין זיין קאבינעט, געשריבען אהן אויפהער און בעוואונט שפאניע מיט א מעדי ציניש'ער ליטעראטור, וואס האט, דוכט זיך, קיין שיעור נישט.

און איך האב געמיינט, אז פולידא איז א יוד, און ווען די הענט זענען ביי איהם געלע גען אין דער לופטען בשעת'ן רעדען, בין איך געווען זיכער, אז ער איז א יוד. דער אמת איז אבער, אז ער איז א קאטאליק פון דור דורות, כאטש ער אליין איז נישט זיכער, צי שטאמט ער נישט פון די אנוסים, די געפינען יודען, וואס האבען געמוזט אננעהמען דעם קאטוילישען גלויבען אונטער דער רוט פון טארקעמאדא, פערדינאנד און איזאבעלא און אנדערע פון זייער כלל כלען.

א הארץ, וואס פיהלט פאר יודען, האט פולידא זיכער.

*

דריי זאכען האט ד"ר פולידא בעקעמפט אין זיין לעבען:
טורבעקולאז.
קאמוניזם.
יודען האס.

און ער האט געוואט ערקלערט אויך, אלס מעדיציניש'ער, וויסענשאפטליכער פערזעהנט ער אנ'... אויבען אין דער ציוויליזירטער וועלט. ער האט בעטראכט נישט נאר פאר א גרויסען מעדיקער, נאר אויך פאר א חכמה'ן סאציאלאג, פאר אנ' אויסערגעוועהנליכען שרייבער, פאר א קלוגען פא ליטיקער און פאר א דיפלאמאט. זיינע מעדיצינישע ארבייטען ווערען געברויכט אין אלע אוניווערזיטע טען, און ער אליין איז פיר מאל געוועהלט געווא רען צום רעקטאר פון אוניווערזיטעט אין סאלאמאנ קא. אין דער שפאנישער פאליטיק, בעטייליגט ער זיך זינט 1889, ער איז שוין געווארען דריי מאל פרע זידענט פון סענאט, עטליכע מאל דעפוטאט אין פארלאמענט, און אין 1910 האט איהם דער קע ניג געגעבען א בעזונדערע אויסצייכענונג פאר אלע זיינע טעטיגקייטען.

פולידא איז בעקאנט אלס דער שטארקסטער בעקעמפער פון קאמוניזם אין שפאניע, באלד נאך דער רוסישער רעוואלוציע האט ער אנגעשרי בען א בוך „על קאנסער קאמוניסמא" (דער קא מוניסטישער ראק). דאס האט נאטירליך איז דער קאנסערוואטיווער שפאניע געמאכט א גרויסען רושם.

דאס וויכטיגסטע ווערק זיינס, וואס האט איהם באמת פערשאפט גרויס אנזעהן, נישט נאר אין שפאניע גופא, נאר אומעטום, וואו שפאנישע יודען זענען צוזייט און צושפרייט, און דאס בוך „עספאניאלעס סין פאטריא" (שפאניער אהן א פא טערלאנד). אין דעם דאזיגען בוך בעהאנדעלט פולידא דאס פראבלעם פון די פערטריבענע שפאנישע יודען, וואס זענען נאך נישט צוריקגעקומען אין זייער לאנד זינט דעם טרויעריג-בעריהמטען גזירה פון 1492, ליט וועלכען קיין יוד האט זיך נישט געטארט געפונען אין שפאניע.

אין דעם בוך שרייבט פולידא, אז די בעה אנדלונג צוריקצוברענגען יודען אין זייער פאטער לאנד איז פון איהם געשאפען געווארען, כדי צו ראטעווען דעם כבוד פון שפאניע, שפאניע טאר נישט טראגען אויף זיך דעם שאנדפלעק, פאר וועלכען א קאטוילישער קעניג (פערדינאנד) און א קאטוילישע קעניגין (איזאבעלא) זענען פער אנטווארטליך. דאס שטענדיגע לידען פון יודישען פאלק, און די העלדישקייט מיט וועלכער די יודען טראגען אריבער זייערע לידען, זייער וואנדערען איבער גאנץ די וועלט, און זייער ביטראג צו דער ציוויליזאציע פון דער וועלט, מאכט זיי פאר אנ' אונשטערבליך פאלק, און סוף-כל-סוף העלפען זיי טריאומפירען איבער דער וועלט, צי שפאניע וויל יא אדער וויל נישט.

אזוי רעדט פולידא אין זיין בוך, אזוי האט זיין שטים געדונערט אין שפאנישען סענאט, און אזוי איז ער געשטאנען פאר'ן קעניג אלפאנזא דעם 13-טען און צוריק געלעגט דערט יעדע בעשולדיגונג, וואס איז געמאכט געווארען מצד די פאנאטיקער גע גען די יודען.

ווען זיין בוך „שפאניער אהן א פאטערלאנד" איז ערשינען אין 1905, אז שפאניע געגאנגען כאראס, די ליבעראלען האבען איהם אפלאדירט, די מעסיגע זענען געבליבען גלייכגילטיג, און די פא נאטיקער האבען איהם בעשולדיגט, אז און אין זיינע אדערן רינט יודיש בלוט, און אז יודיש געלט האט אפגעקויפט זיין קריסטליך הארץ, אבער צווישען די, וואס האבען איהם גראטולירט איז אויך געווען דער בישאף פון מאדריד און אנדערע הויכגע שטעלטע גייסטליכע פון דער שפאנישער קירך.

פולידא דערצעהלט, מיר, אז ווען ער האט געהאט זיין אודיענץ מיט'ן קעניג אין 1910, און די אודיענץ האט געדויערט איבער א שעה צייט, האט דער קעניג ממש געקלונגען יעדען ווארט, וואס איז ארויסגעקומען פון פולידאס מויל. און ווען ער האט זיך געזעגענט מיט איהם האט דער קעניג געזאגט:

„א דאנק איך, געשעצטער פולידא, איך פיהל, אז איך וויים איצט דעם אמת וועגען די יו דען און איך דאנק איך זעהר".

אינטערעסאנט איז, ווי אזוי פולידא איז גע קומען צו זיין „יודישקייט". ווען ער איז נאך גע ווען א יונגערמאן און האט נאר-וואס געהאט התונה געהאט, האט ער געמאכט א רייזע איבער איי ראפא, אין א שפיטאל, וואס האט איהם געפיהרט פון וויען קיין בודאפעשט, האט ער זיך בעקענט מיט דריי יודען. די יודען האבען גערעדט שפאניש צווישען זיך, און ער איז צוגעגאנגען צו זיי און געפרעגט פון וועלכער שטאט אין שפאניע זיי קומען.

„מיר האבען קיינמאל שפאניע פאר אונזערע אויגען נישט געזעהען", — האבען די דריי פאר סאזשירען געענטפערט. „מיר וואוינען גאר אין רומעניע, אבער מיר רעדען שפאניש, ווייל מיר זענען שפאנישע יודען".

דאס האט אזוי געריהרט דעם יונגען ד"ר פו לידא, אז ער האט באלד ביי זיך בעשלאסען אפ צוגעבען זיין לעבען צוריקצוברענגען אט די שפאני שע פירגער אין זייער לאנד אריין, וואס זיי האבען קיינמאל נישט געזעהן. און פון יענער צייט הויבט זיך אן זיין ארבייט.

ערשט מיט צעהן יאהר צוריק איז פולידא געווען דער עהרען-גאסט פון א יודיש-שפאנישער געזעלשאפט אין פאריז. א גרויסער באנקעט איז דארט געגעבען געווארען לכבוד פולידאן, פון וועל כען דער טערקישער הויפט-ראבינער נחום עפענדי איז געווען דער איניציאטאר. פולידא האט דאן גערעדט צוויי שעה צייט, און נאכאמאל איבערגעגאנ גען די טרויעריגע געשיכטע פון יודען, זינט דער צייט, וואס מען האט זיי ארויסגעטריבען פון שפא ניע. מיט צעהן יאהר צוריק איז ער געווען פונקט אזוי ענטוזיאסטיש, ווי ער איז געווען אין זיינע יונגע יאהרען.

*

„איהר זעהט, מיין פריינד, איך בין אנ'אלטער מאן, און איצט קען איך אייך זאגען, אז איך האב שווער געליטען צוליב מיין „יודישקייט". מען האט מיך פערשאלטען, מען האט געגען מיר געשריגען פון הענכער, מען האט פערגאסען א סך טינט מיך צו בעקעמפען, אבער גלויבט מיר, איך האב קיין חרטה נישט, עס האט זיך געלוינט צו קעמפען פאר א מענשליכער זאך, אויב די ספרדי שע יודען האבען נישט קיין חשק צוריקצוקומען. כאטש דאס לאנד שטעהט פאר זיי אפען, איז נישט מיין שולד, אבער די מאראלישע סאטיספאק ציע האב איך פארט, אז איך האב געהאלפען זיי געבען די מעגליכקייט".

ד"ר פולידא האט מיר געמאכט א מתנה פון דריי פון זיינע ביכער: „דאס שפאנישע יודישע פאלק", „שלום צווישען שפאניע און יודען" און „שפאניער אהן א פאטערלאנד". אויף א שער בלאט פון איינעם פון די ביכער, האט ער אנגעשרי בען עטליכע הארציגע ווערטער, וועלכע זענען, נאטירליך, ביי מיר שטארק אנגעלייגט.

צ. ה. רובינשטיין

לאדזשער קאמערטל-טעאטער „ארט" אל. 1. מאי 2 פריהער ענגל, זאל

ליטעראר. לייטער: משה בראדערזאן, דירעקטאר: י.-ח. סטרוגאטש קאמפאזיטאר: דוד בייגעלמאן.

היינט, דאנערשטאג, 9.30 אווענד ווערט געגעבען א פאפול. פארשטעל צו ביליגע פרייזען פון 1 ביז 3 זל. ס'ווערט געשפילט

דאס נייע דריטע פראגראם א. נ. „אהז אקאפ" 18 שלאגער-נומערן 18

קינסטלעריש רעזשי און קאמער-פראגראם.

קאנפעראנסיערען: י. מאנדעלבלויט און נ. רייכענבערג.

בילעטען צו בעקומען יעדען טאג פון 11—1 מיטאג און פון 5 נאכט. ביי דער קאסע פון טעאטער.

נייער פאלקסבלאַט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאַט

13 דאָנערשטאג — י״ג אדר תר״צ

מערץ

זון-אויפגאַנג 6.21
זון-אונטערגאַנג 5.17

פּעראַיינגטע זיצונג פון שטאָטראַט=קאָמיסיעס

(2) היינט קומט פאָר די פעראייניגטע זיצונג פון דער פינאַנץ- און בודזשעט-קאָמיסיע און פון אַלגעמיינע ענינים ביים שטאָטראַט. אויף דער זיצונג וועלען באַטראַכט ווערען צוויי וויכטיגע ענינים: דאָס ערטיילען אַ קאָנצעסיע דעם אינוואַלידען-פעראיין אויף אויסצובויען און עקספּלאָאַטירען אַנ׳אויטאָבוס-וואָקזאַל און וועגען שאַפען אַ שטאָטישע שפּאָר- און לייה קאַסע.

אויף דער זיצונג פון דער פינאַנץ-קאָמיסיע וועט באַטראַכט ווערען די פראַגע וועגען אַ סובסידיע פאַר׳ן „טעאַטער פּאָפּולאַרני״ און וועגען בעפרייען דאָס טעאַטער פון שטייער.

געשלעגען אויף ראקאטשינער-גאס

(—) אויף ראַקיטשינער-גאַס פלעגען די גאַנצע וואָך פאָרקומען טומאַנטורעס און געשלעגען, וועלכע ס׳פלעגען דאָרט איינאָרדנען די רעקרוטען, וואָס זענען איצט גענומען געוואָרען צום מיליטער. נעכטען אין אָוונט זענען זיי בעפאַלען אַ געוויסען וואַלעסקי און איהם צושטאָכען מיט מעסערס צום פערוואונדעטען האָט מען אַרויסגערופען די פּאָגאָטאָוויע. די אַנפאַלער זענען אַנטלאָפען, ווייל קיינער פון די פערבייגעהער האָט נישט געהאַט די דרייסטקייט זיי צו פערהאַלטען. שפּעטער האָט די פּאָליציי פערהאַלטען עטליכע מאַן.

ביי די ראַטעס-סוחרים

די טעג איז פאָרגעקומען די גרינדונגס-פערזאַמלונג פון דער סעקציע „סוחרים, וועלכע פערקויפען אויף ראַטעס״ ביים צענטראַלען קליינהענדלער-פעראיין. עס זענען אָנגענומען געוואָרען פאָלגענדע בעשלוסען: 1) צו גרינדען אַ באַנק צוגעבען די מיטגלידער ביליגע הלואות; 2) איינצופיהרען אַ שוואַרצע ליסטע פון אַלע שלעכטע קונים; צו גרינדען אַ קאָאָפּעראַטיוו; 4) אַנגאַזשירען אַן אַדוואָקאַט און צו געבען די מיטגלידער יורידישע הילף; 5) אויפצואָדערן אַלע ראַטע-סוחרים זיך צו פערשרייבען אַלס מיטגלידער. נאָכדעם טרעט מען צו צו וואַהלען און עס ווערען אויסגעוועהלט די פאָלגענדע הערען:

פערוואַלטונג: פ. כּצרי, באָרנשטיין, הייוועגטרעגער, י. מ. שיפער, ש. גרינבערג, פ. גליקסמאַן, י. גליקסמאַן, י. בילאַנדער, י. ד. גינגאָלד.

קאַנדידאַטען: ח. בריקמאַן, מ. פּאָמעראַנץ, פ. יאַסקאָוויטש, ד. יאַסקאָוויטש.

רעוויזיאָנס-קאָמיסיע: מ. קליין, ע. וויסקאָפּף, ש. ל. ראָזענבערג.

קאַנדידאַטען פון דער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע: ח. ביאַלאָסטאָצקי, ל. פּאַנסקי.

געמיינט, אז געפונען א ירושה...

און בעצאהלט „סבורה-געלד״ 3,500 זלאָטים

(וו) פון שטעטעל אָשוויענטשים (פּוזנער קרייז) איז נעכטען בעקומען איינקויפען סחורה די פרוי אירענאַ טימעבערג.

ווען די פרוי איז געגאַנגען אויף פּיעטריקאָווער גאַס האָט זי בעמערקט, אַז אַ יונגערמאַן, וואָס איז געגאַנגען פאַר איהר, האָט אַראָפּגעלאָזען אַ פּאָרטמאָנעל מיט געלד. די נאַאיווע פרוי האָט דעם פּאָרטמאָנעל אויפגעהויבען און בעהאַלטען ביי זיך.

ווען זי איז נאָר אָפּגעגאַנגען עטליכע טריט, איז צו איהר צוגעגאַנגען דערזעלבער יונגערמאַן און ערקלערט, אַז דעם פּאָרטמאָנעל מיט געלד געהער צו איהם. ער האָט געבעטען די פרוי טימעבערג, אַז זי זאָל מיט איהם אַריינגעהען אין אַ טויער, כדי ער זאָל זיך איבערצייגען, אויב ס׳פעהלט גאָרנישט אין פּאָרטמאָנעל. די פרוי טימעבערג איז מיט איהם אַריין אין טויער און דער אונבעקאַנטער האָט אַזוי לאַנג מאַניפּולירט, ביז ער האָט טימעבערג׳ן אַרויסגעצויגען איהר אייגען געלד אויף אַ סומע פון 3.500 זלאָטיס. ווען די נאַאיווע פרוי האָט זיך דערויף געכאַפּט איז שוין דער יונגערמאַן נישט געווען.

נאכ׳ן סטיכישען פראטעסט פון סוחר׳טום

אלע האבען דערפיהלט...

דער רינסטאַנדיגער שטרייק פון די סוחרים וועלכען ס׳האָט פּראָקלאַמירט די יורישע „אלא״ און סיים, האָט אין לאָדז געמאַכט זעהר אַ שטאַרקען איינדרוק: ס׳איז שוין אַיצט כּמעט קיינעם נישט קיין סוד, אַז אַ טייל פיהרער פון׳ם וואַרשאַוער סוחרטום און זייערע פריינד אין לאָדז זענען נישט געווען קיין אנהענגער פון אַרורכפיהרען דעם שטרייק, און האָבען זיך אַפילו בעמיהט צו בעראייניגען די פיהרער פון די ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס, אַז זיי זאָלען זיך אין דעם ענין נישט אנגאַזשירען. זייערע בעמיהונגען האָבען געפונען אָן אָפּקלאַנג, און קיין איינע פון די ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס האָט צו קיין שטרייק נישט גערופען. אַ טייל האָט דאָס געטאָן פּשוט אויס מורא פאַר פּאָליציי, וואָס קענען דערצו קומען מצד דער אַדמיניסטראַטיווער מאַכט; אַ טייל — צוליב גאַנץ אַנדערע טעמים. אַ פיהרער פון די הורט-סוחרים האָט אין אַ פּריוואַט-שמועס ערקלערט אונזער מיטאַרבייטער:

— איינגענטליך, האָבען מיר זיך נישט, וואָס אַזוי צו רייסען דעם ספּאָדעק — די הורט-סוחרים האָבען דאָך בעקומען כּמעט אַלץ, וואָס מ׳האָט זיי צוגעזאָגט און ס׳איז נישט אויס עולאַסען, אַז אויף דער האַנדעלסאַרייגער זיצונג פון סיים זאָל דער פינאַנץ-מיניסטער מאַטשעוסקי געהן אויף ווייטערע הנחות. די ראַזיגע שטעלונג פון די פיהרענדע קרייזען איז נישט געווען קיין פעראיינצעלטע. אויך ביי די פיהרער פון די קריסטליכע סוחרים אין לאָדז איז די פראַגע פון שטרייק נישט געוואָרען דעבאַטירט: די קריסטליכע קליינהענדלער האָבען געהאַלטען, אַז די אַקציע דאַרף פריהער גוט אָרגאַניזירט ווערען, כּדי זי זאָל האָבען ערפאָלג; די קריסטליכע סוחרים האָבען די פראַגע בעשלאָסען אַרויסצוטראָגען אויפ׳ן פּלענום פון דער האַנדעלס-קאַמער.

אָבער, ווי ס׳האָט זיך אַרויסגעשטעלט אין דאָס סוחרטום שוין אַזוי אייגעמאַטערט און איבערלאַסטעט, אַז קיין שום אַפּהאַלט האָט נישט געווירקט. סטיכיש האָט זיך אַרויסגעריסען דער פּראָטעסט ביי אַלע סוחרים יודען און קריסטען.

בעת זיין רעדע אין סענאַט, האָט סענאַטאָר ד״ר ראָזענאָ דערקלערט, אַז דאָס איז ישנו פּראָבלעם אין נוגע נישט נאָר יודען, און אין דער ראַנגליכע אויף לעבען און טויט קענען די 3 און אַ האַלבען מיליאָן יודען מיטשלעפען מיט זיך נאָך

אומיצען די שטייער-פּאָליטיק איז געווען אַזוי אויסגערעכענט, אַז די הויפט-לאַסט זאָל פאַלען אויף די שטעט, און אַלס „נאָרמאַלער״ אויספיהר פון דער טעזע, אַז די שטעט — הויפט-קלאַסען אויף די יודען. דער יודישער סוחר איז, מיט׳ן שטאַנד-קלאַס איז צוזאַמען געראָטען געוואָרען אונטער דעם אומגעהויערען לאַסט פון די שטייערן, אָבער ס׳איז שוין געקומען דער מאָמענט, ווען די שטייערן לאַסט האָבען דערפיהלט אויך די ניט-יודען. דער אופן, ווי אַזוי פּויזע, ביאַלאַטש, און אַנדערע פּוילישע שטעט האָבען רעאַגירט, בעת דער אייצטיגער פּראָטעסט אַקציע איז דערצו דער בעסטער עדות, און נאָך אַ מאָמענט איז וויכטיג דאָ פעסטצושטעלען: טראָץ דעם, וואָס די פּוילישע אָרגאַניזאַציעס האָבען זיך נישט געוואָלט אַנגאַזשירען אין דער פּראָטעסט-אַקציע, האָט די אַקציע מיטגעריסען אויך די ריין-פּוילישע סוחרים אין לאָדז און אין אַנ. שטעט.

ד. ה., אַז אויך די ראַזיגע קרייזען האָבען דערפיהלט די אומגעהויערע לאַסט פון דעם אייצטיגען שטייער-סיסטעם, בפרט פון׳ם אומזאַץ-שטייער און אַז דער ראַזיגער מאָמענט וועט עס וואַהרשיינליך זיין דער ענטשיידענדער ביים בעשטימען די אַזוי גערופענע „שטייער-הנחות״. י. ה.

די דעפּעשען צו דער „סאלא״ און צום פינאנץ=מיניסטער

(—) עהערנעכטען אין אַ עטר איז אין צענטראַלען סוחרים-פעראיין, פּיעטריקאָווער 10 פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון אַלע בראַנזשען-סעקציעס דיר. מעסינגער האָט אָפּגעגעבען אַ בעריכט פון דעם מאַנופאַקטורים-צוזאַמענפאָהר אין וואַרשאַ, און פון זיינע בעשלוסען, און דאַ איז די קאָנפערענץ צוגעטרעטען אַרומצורעדען די פּראָטעסט-אַקציע געגען אומזאַץ-שטייער, וועלכע איז פּראָקלאַמירט געוואָרען דורכ׳ן יורישען „קאָלא״.

אַלע רעדנער, אָהן אויסנאַם, האָבען זיך סאָלידאַריזירט מיט דער אַקציע, און צום סוף איז בעשלאָסען געוואָרען אַרויסצושיקען דעפּעשע דעם ענין דעפּעשען צום יורישען „קאָלא״ און צום פינאַנץ-מיניסטער.

די דעפּעשע צום יורישען „קאָלא״ לויטעט:

„די פערזאַמלונג פון אַלע בראַנזשען-סעקציעס פון צענטראַלען סוחרים-פעראיין בעגריסען מיט אנערקענונג די ווירדיגע שטעלונג, וואָס די יורישע „קאָלא״ האָט אָנגענומען אויפ׳ן פּאָרום פון סיים און סענאַט, בעזונדערס בנוגע דעם אומזאַץ-שטייער, אונזערע קאַטעגאָרישע פאָדערונג איז צו רעכענען אַ האַלב פּראָצענט פאַר הורט-האַנדעל און איינס פּראָצענט פאַר דעטייל-האַנדעל, אָהן אונטערשיד צי די אונטערנעמונג פיהרט האַנדעלס-ביכער אָדער נישט. מיר פאָדערן אויף דאָס יורישע „קאָלא״ אויסצוהאַלטען אויף איהר שטעלונג ביז צו אַנ׳ענטגילטיגען זיג״. אונטערגעשריבען זענען: פּרעזעס האָמבורסקי און וויצע-פּרעזעס, אינזש. פּראָשקער.

די דעפּעשע צום פינאַנץ-מיניסטער לויטעט:

„די פערזאַמלונג פון צענטראַלען סוחרים-פעראיין איז אַמטיפּסטען בעאונרוהיגט מיט דער איבערסטקריטישער לאַגע פון סוחרטום. די אומגעהויערע שטייער-בעלאַסטונג, בעזונדערס דער אומזאַץ-שטייער קען ברענגען צו אַ רואין פון סוחרטום. מיר בעטען, אַז די הנחות פון אומזאַץ-שטייער זאָלען גילטיג זיין פון 1. אַפּריל 1930 און דער פאָרם, ווי דער פּראָיעקט איז אָנגענומען געוואָרען דורך דער סיים-קאָמיסיע און דער צווייטער לעזונג, און איז אַקצעפּטירט געוואָרען דורכ׳ן מיניסטער. די לעצטע נאָוועלע איז מסוגל אונטערצוגראָבען די עקזיסטענץ פון סוחרטום און ווירקען דעסטרוקטיוו אויפ׳ן ווירטשאַפטליכען לעבען״.

ס׳בילדעט זיך א סוחרים=קאמיטעט

(ב) נעכטען איז פאָרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון סוחרים אין אַ פּריוואַטען לאָקאַל. נאָכ׳ן אַרומרעדען די אייצטיגע סיטואַציע, אין צוזאַמענהאַנג מיט דער שטייער-פראַגע, ובפרט נאָכ׳ן דורכגעפיהרטען שטרייק, איז בעשלאָסען געוואָרען צו בילדען אַ סוחרים-קאָמיטעט, וועלכער זאָל אָנפיהרען מיט אַ זעלבסטשטענדיגער אַקציע וועגען פערקלענערען די שטייערן.

דער קאָמיטעט זאָל צונויפזאַמלען עטליכע טויזענד אונטערשריפטען פון סוחרים און אין זייער נאָמען זיך ווענדען צו דער פינאַנץ-קאַמער, שטאַט-פּרעזידענט און פינאַנץ-מיניסטער מיט אַ פּראָטעסט-אויפצוהאַלטען אַלע שטייערן ביז אַפּריל, און אַז דערווייל זאָלען נישט פאָרקומען קיין שום שטייער-עקזעקוציעס. אין דער בעגרינדונג פון׳ם ראַזיגען פּעטיציע ווערט אָנגעגעבען, אַז פאַר חגא וועט דער פריזן אַביסעל אָפּלעבען, און די סוחרים וועלען אַביסעל קומען צו זיך און קענען אויך אָפּצאָהלען די שטייערן. נאָכ׳ן ערלעדיגען די ראַזיגע לויפענדע פראַגען, וועט זיך דער קאָמיטעט פערנעהמען מיט די אַלגעמיינע שטייער-ענינים, בפרט מיט דער פראַגע פון אומזאַץ-שטייער.

נישט בעשערט—רהעלפט נישט...

א טראגישע געשיכטע פון א לאדזשער יודען, וואס איז געשטארבען אויף דער שיף

ווער האָט נישט געקאַנט חיים ה. אין לאָדז מיט צעהן יאָהר צוריק? ווער האָט איהם נישט מקנא געווען סיי מיט זיין גבירישקייט, סיי מיט זיין פאַמיליע-לעבען און סיי מיט זיין אַנועהע? און פאַרוואָס נישט? חיים ה. האָט געהאַט אַ גוט געשעפט, אַ גרויס הויז, און אַרום און אַרום אַ נישט קשה׳דיגע פערמעגען.

אָבער קיין קאָנטראַקט מיט׳ן רבונו של עולם האָט דאָך קיינער נישט געמאַכט און חיים ה. האָט אָנגעהויבען צו געהען מיט דער פּוטער אַראָפּ די געשעפטען זענען איינגעשרומפּען געוואָרען, די הכנסות — וועניגער, און ה. האָט געמאַכט פערשידענע ריזיקאַלישע געשעפטען, כדי זיך צו ראַטעווען. וואָס ער האָט אויסגערעכנט, איז אַרויסגעקומען קאַפּויר, און צוערשטראָפּ ה׳ ליקווידירט דאָס געשעפט, דאַן פערקויפט דאָס הויז ביז אַל האָט זיך אויסגעלאָזען, ביי ה. האָט זיך שוין אָנגעהויבען פּי לע אַ מאַנגעל אין פּרנסה, און דאַן האָט שוין אָנגעהויבען אַריינצוקוקען די נויט.

ה׳ האָט זיך נישט געוואָלט אונטערגעבען דעם גורל, ער האָט בעשלאָסען פאַר דעם לעצטען געלד אויסצופאָהרען קיין אַרגענטינע און דאָרט פּרובען זיך איינאָרדנען. אין לאָדז האָט ער געלאָזען זיין פרוי און 3 קינדער, אין, שול, וועלכע האָבען אין דער אָפּוועזענהייט פון ה׳ געליטען הונגער און נויט.

זיי האָבען געלעבט מיט דער האָפנונג, אַז זייער פאָטער און מאַן וועט זיך אַ נאָרדנען אין אַרגענטינע און זיי וועלען ווי פאָרמאַלע טער קענען פיהרען אַ רוהיג און צופרידען פאַמיליען לעבען. אַ לאַנגע צייט האָט זיי די ראַזיגע האָפנונג אָפּגעהאַלטען. ה׳ האָט נישט געקענט בעקומען קיין בעשעפטיגונג נישט קוקענדיג דערויף, וואָס ער איז געפאָהרען פון איין שטאָט אין דער אַנדערער. די לאַגע פון ה׳ אין אַרגענטינע און פון זיין פאַמיליע אין לאָדז איז געוואָרען וואָס אַמאָל קריטישער. דאָס איינציגע גליק איז געווען, וואָס ה׳ האָט געהאַט אין בוענאָס אַירעס זיינס אַנ׳אַלטע קאָלעגע אויס לאָדז, און יענער האָט איהם צו ביסלעך געשטיצט.

מיט דריי חדשים צוריק האָט מען אין אַרגענטינא פערשפּרייט צעטלען פון אַ גרויסער ענגלישער לאָטעריע, די האַלבע צעטלע האָט מען אויך פאַרעלעגט ה׳ ׳ם בעקאַנטען אין בוענאָס אַירעס. דער לעצטער האָט גענומען פאַר זיך אַ צעטל און אויך פאַר זיין פריינד ה׳ אויף העלפט ה. און — מקען זיך פאָרשטעלען די גרויסע איבעראַשונג מיט עטליכע וואָכען שפּעטער איז מען געקומען ה׳ אָנזאָגען די בשורה, אַז זיין צעטל האָט געוואונען אַ סומע פון טויזענד פונט שטערלינג (אַנ׳ערך 45 טויזענד זל.).

ה׳ האָט באַלד אָנגענומען אַנ׳ענטגילטיגען בעשלוס נישט צו פערבלייבען אין אַרגענטינע, נאָר צוריקקומען קיין לאָדז, צו זיין פאַמיליע און זיך דאָ בעזעצען איינאָרדנען. ער האָט זיך איבערגעשריי-

בען מיט זיין פאַמיליע, וועלכע איז אויך געווען איינ דערזעלבער מיינונג. ה׳ האָט זיך שנעל בעאַרגט מיט אַ שיפס-בילעט און מיט פינף וואָכען צוריק האָט ער זיך פול האָפענונג און ערוואַרטונג, אַרויסגעזעצט אויף דער שיף קיין אַ האַפאַ. נישט בעשערט אָבער ה׳ מער זיך צו זעהען מיט זיין פאַמיליע. אויף דער שיף האָט זיך ה׳ פערקילט און אין עטליכע טעג בעקומען אַ לונגען-ענטצינדונג, אַלע בעמיהונגען איהם געזונד צו מאַכען האָבען נישט געהאָלפען און ה׳ איז געשטאָרבען אויף דער שיף. די ליכ דערווייל איז פאָרגעקומען, אַזוי ווי מ׳פיהרט זיך אויף אַ שיף, מ׳האָט דעם טויטען קערפּער פון ה׳ אַריינגעלעגט אין אַ אָרון און איהם אַראָפּגעלאָזען אין ים.

פאַר׳ן טויט האָט ה׳ איהער איבערגעגעבען די טשעקען, וואָס ער האָט מיט זיך געפיהרט זיינס אַ בעקאַנטען, וועלכער איז געפאָהרען מיט איהם צוזאַמען קיין לאָדז, דער דאָזיגער בעקאַנטער, אַ געוויסער יאַקובאָוויטש, האָט געבראַכט דער פאַמיליע פון ה׳ דאָס געלד צוזאַמען מיט דער טרויעריגער בשורת יוע.ע: דעם טויט פון זייער פאָטער און מאַן.

א הארץ-שלאג פון א באנקראט

(וו) זייט עטליכע יאָהר פיהרט אויף קילינסקי 23 אַ בעשיידען געשעפט, דער 63-יעהריגער פּנחס ברענער. צוליב די לעצטע געשעפטס-עגמת-נפש איז ברענער אַריינגעפאַלען אין אַ קרענק. נעכטען, ווען ברענער האָט זיך ווידער דערוואוסט וועגען אַ באַנקראָט פון זיינס אַ בעל-חוב האָט ער בעקומען אַ האַרץ-שלאַג, און נאָך איידער ס׳איז געקומען די פּאָגאָטאָוויע איז ברענער געשטאָרבען.

אפטייקען

תיינמיגע נאכט-דיזשורען

(2) וואָיטשיצקי, נאַפּיורקאָווסקאַ 27; דזשעלעצקי, פּיעטריקאָווער 127; אילניצקי און ציטער, וואָלטשאַנסקאַ 37; ליינוועבער, פּל. וואָלנאָשטשי 2; האַרטמאַן, מלינאַרסקאַ 1; קאַהאַנע, אַלעקסאַנדראָווסקאַ 80.

Dr. Z. Rakowski

פעצ. פּאַראָוירען-, נאָז-, האַלז- און לונגען-קראַנקה.
קאָנסטאַנטינער 9, טעלעפאָן 27-31.
פּריעמשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. עמס אויך אין אין לעטשניצע, זגעזשער 17 פון 10—11 און פון 2—

שבת, דעם 15-טען מערץ ה. י.

אין די זאַלען פון „אַרט״, אַלעע 1-טער מאַי נומער 2

קומט פאָר אַ

גרויסער פורים-ראוט

א.נ. „א נאכט אין שושן-הבירה״

פערשידענע אַטראַקציעס / טעגץ ביז אין דער פריה, קינסטלערישע רעווי-אַפּטיילונג אויסגעפיהרט פון אַרטיסטען פון „אַרט״.

גרויסער דזשאַז-אָרקעסטער וועט אויספיהרען די נייעסטע דאַנסינגס, רעווי-שלאַגערס, פּורים-ניגונים, חסידישע רקודים.

די זאַלען וועלען זיין פאַרביג בעלויכטען דורך רעפלעקטאָרען.

צוליב פּורים איז געוואונשען צו קומען פערשטעלטערהייט.

בילעטען צום פּרייז פון 3 און 4 זל. בעקומט מען אין דער קאַסע פון „אַרט״.

ווילט איהר שיקן א שיין שלח-מנות לכבוד פורים?

קויפט א שיינע פערפום-באָנבאָניערקע נאָר אין דער ניי-ערעפענטער מאָדערנער פערפומעריע

אויף 5 זאוואדזקא 5, טעל. 175-92

וואו ס'געפינט זיך דער גרעסטער אויסוואהל פון דער נייעסטער אינלענדישער און אויסלענדישער קאסמעטיק

געניוע פאבריקס-פרייזען! רעעלע בעהאנדלונג! געניוע פאבריקס-פרייזען!

Perfumerja I. DRUKIER, Zawadzka 5, tel. 175 92

מיר עמפפעהלען זיך דער געעהרטער קונדשאפט מיט אכטונג

אל. קאשטשושקי 21 „הזמיר" אל. קאשטשושקי 21

פרייטאג, ד. 14-טען, 9 אָווענד, שבת, 3.30 ביינאַכט, זונטאג, דעם 16. מערץ, 9 אָווענד – וויטערדיגע פאָרשטעלונגען צום 4., 5. און 6. מאָל פון דער „יודישע טעאַטער-סטודיע" אין „הזמיר"

דיגאלדגרעבער

(דער אוצר) קאָמעדיע אין 4 אַקטען פון שלום-עליכם.

רעזשי: י. מ. מאשקאוויטש. דעקאָר.א.קאָסטיומען יצחק ברוינער. מוזיק: הענעך קאָן. ריטמיק און טענץ איזאַ האראַרי

בילעטען צו בעקומען ביי דער קאַסע פון „הזמיר". 16882

DORZE BRENERÓWNEJ
z powodu śmierci jej
b. p. Ojca
wyrażamy głębokie współczucie.
Koleżanki.

שייטלעך

צו טעסטע פרייזען צו בעקומען ביי
פאָדשוזצקא, קאמיענגא 5

פיטלינגען

פון דער לאַנגיעהריגער בעריהמטער מאַרקע

Nordia Hawe

צום פרייז 3 זלאטיס אַ קעסטעל, 14 שטיק

צו בעקומען: שטיינפעלד, זאוואדזקא 20, טעל. 186-23 און ביי ראטקינסקי, קאשטשעלנא 5.

פון האנדעלס-געריכט

פראלאנגאציע, „נארזור", „אופאדלאשטש"

נעכטען איז אין האנדעלס-געריכט אריינגעקומען א ביטע פון דער פירמע יוזעף ליפסקי, טעקסטיל-אויסארבייטונגען, אויף פיעטרקאווער 56, פאַבריק אויף זשעלאזנא 13 וועגן פראלאנגירען די צאהלונגען.

די פירמע עקזיסטירט זייט דעם יאהר 1918, צוערשט אונטער דער פירמע „ברידער אראל און יוזעף ליפסקי". אין יאהר 1926 איז אראל ליפסקי ארויס.עטרעטען פון דער פירמע און זי איז געבליבען אין די הענד פון יוזעף ליפסקי.

ביים איצטיגען קריזיס איז די פירמע נישט אימשטאנד צו פיהרען איהר אונטערנעהמונג אהן צו בעדראהען די יסודות פון איהר עגזיסטענץ. און צו בעדראהען די אינטערעסע פון די קרעדיטארע.

די צאהלונגס-שוועריגקייטען פערשטעהען זיך מיט די באנקראטען אין ווארשא און אויף דער פראווינץ וואו די פירמע האט פערקויפט איהרע אויסארבייטונגען.

אין פאריגען און היינטיגען יאהר, האט די פירמע אין הויכע פראצענטען פערלירען איבער הונדערט טויזענד זלאטים.

די פירמע איז ווירטשאפטליך געזונד, זי פערמאגט פון 503,543 זלאטים. די פאזיציע פון סחורות אויף לאגער בעטרעפט 139,208 זלאטים. די פאסיווען בעטרעפען אינגאנצען 334,867 זל., די פאזיציע פון קרעדיטארע בעטרעפט 272,686 זל. און אקצעפטען 58,195 זלאטעס.

פון דעם ווייזט זיך ארויס, אז די פליסיגע אקטיווען איבערשטייגען די אלגעמיינע פערשולדיגונגען. אבער די צוועקמעסיגע רעאליזירונג פון די דאזיגע אקטיווען פערלאנגט א געוויסע צייט און דער פלאן פון דער סאנאציע בעשטעהט אין אפצאהלען די קרעדיטארע, לויט דעם ווי ס'זאגט אריינקומען מזומן פון די פערקויפטע סחורות און דעם צייט פון „נארזור".

*

אויף דער לעצטער זיצונג פון האנדעלס-געריכט איז א גלייכע געווארען דער „נארזור" פון דער פירמע „באלעסלאוו שניעק און שרעבראוויא", פאבריק פון טריקאטאוש אויסארבייטונגען אויף גדאנסקא 40, צוליב דעם וואס ס'האט זיך געענדיגט דער 9-חדשימדיגער טערמין, פון „נארזור".

*

דאס געריכט האט בעשלאסען צו אנולירען דעם „אופאדלאשטש" פון דער פירמע קופערבערג, בושעושינער 2, צוליב דעם וואס אויף א 2 מאליגער אויפפאדערונג האט זיך נישט געמאלדען קיין איין בעל-חוב.

*

אין דער פראגע פון דעם „אופאדלאשטש" פון דער פירמע היל קאפעלוש, סענאטארסקא 5, איז נישט בעריקזיכטיגט געווארען די אפאזיציע פון דעם באנקראטירטען צוליב דעם „אמשטענ" אורטייל.

*

אויף דערזעלבער זיצונג פון האנדעלס-געריכט האט געוואלט בעטראכט ווערען די פראגע פון יעקב-יוסף פוקס, גאלאנטערי און גאר-האנדעל אויף נאוואמיעיסקא 7. וועגען ערליגע פוקס'ן צו שליסען א אפמאך מיט די קרעדיטארען אויף 70 פראצענט און 4—6 חדשימדיגע ראטעס. די פירמע געפינט זיך אונטער א „נארזור". דאס געריכט האט אפגעוואנט די ביטע ווייל דער „נארזור" זאל די פירמע האט נישט מעהר ווי 70 פראצענט אויף בעצאהלען איהרע חובות.

יובילעאום-קאמיטעט פאר'ן סופליאר וואלף גייהויז

ס'האט זיך געגרינדעט א יובילעאום-קאמיטעט צו פייערען די 20-יעהריגע טעאטער טעטיגקייט פון סופליאר פון יודישען טעאטער וואלף גייהויז. דער קאמיטעט בעשטעהט פון פאלגענדע הערן:

רעדאקטאר לאזאר פוקס, דירעקטאר משה בראדערזאן, רעדאקטאר ח. י. בושוסקא-סקי, רעדאקטאר ישראל קאהען, י. אבערושאנעק.

דער קאמיטעט האט זיך געווענדעט צו דער פערוואלטונג פון ארטיסטען-פעראיין צו דעריליבען איינארדנען דעם יובילעאום אין לאדז, פאריגען הויש האט דער יובילעאום-קאמיטעט די דערלויבניש פון פעראיין בעקומען. דער יובילעאום וועט געפייערט ווערען דעם 16-טען אפריל 9 אוהר אין יודישען טעאטער אין „פילהארמאניע".

אלע פארבערייטונגען זענען אין פולען גאנג.

Dr. med.

E. Reicher

הויט- און וועגערישע קראנקהייטען

היילונג מיט דיאטערמיע און עלעקטראטעראפיע

28 פאלודניאווא 28

נעמט אן פון 8—10 פרי און פון 12—2 נאָכמ. און פון 7—8³⁰ אוו. זונטאג פון 9—2 נאָכמ.

כעמיש-באקטעריאלאגישע לאבאראטאריע

מאגיסטער נ. שאץ

פעטריקאווער 37, 2. שט., פראנט.

אנאליזען פון קאל, אורין, לייכעך א. אז. וו.

אורין-אנאליז – 4 זל.

די קונסט גוט צו קאכען

איז די שטרעבונג פון יעדער יונגער פרוי. ווי זאגט דאס אלטע שפריכווארט „די ליבע פון א מאן געהט דורכ'ן מאגען". ד"ר עטקער'ס ניי קאך-בוכעל אויסגאבע C, וואס ענטהאלט ארום 500 פארשריפטען פון קאכען, באקען און צוריכטען, שטעלט מיט זיך פאר א גאנצע זאמלונג פון רעצעפטען, געשטיצט אויף די נייעסטע וויסענשאפטליכע ערפאהרונגען אויפ'ן געביט פון דערנעהרונג.

דאס ביכעל דינט יעדער בעל-הבית'טע אלט אויסגעצייכענטע הילף ביים בעהערשען די געוויסערמאסען שווערע קאך-קונסט. דאס בעטרעפענדע ביכעל פון 150 דרוק-זייטען מיט קאלירטע טאוולען קען מען בעקומען אין די קאלאניאל-געוועלבער, אבער נאכ'ן צושיקען 85 גראשען אין פאסטמארקען דירעקט פון ד"ר עטקער, דאנציג-אליווא.

„הבימה" אין לאדז

מארגען, פרייטאג הויבען זיך אן אין פילהארמאניע די פארשטעלונגען פון וועלט-בעריהמטען העברעאישען טעאטער „הבימה". די פארשטעלונגען, פאר וועלכע די היגע ווערט ספעציעל איבערגעגעבען, האבען גרויסגערופען א אונגעהויערען אינטערעס אין אלע יודישע קרייזען, ווייל ס'זענען נאך נישט פערגעסען געווארען די גראנדיעזע לייסטונגען פון דאזיגען טעאטער זייט זיין לעצטען וויילען אין לאדז.

בעריכטיגונג

אין צוזאמענהאנג מיט דעם סכסוך צווישען ה' גאס און ברילאנט, וועגען וועלכען ס'איז געווען מיטגעטיילט אין נעכטיגען נומער פון אונזער צייטונג, שטעלט ה' גראס פעסט, אז דער וועקסעל אויף 35 זל. איז געווען נישט פון זיין אויסשטעלונג, נאר מיט זיינס א זשירא. ה' ברילאנט האט צוליב א נקמה-אקט ביי איהם פאר'ן וועקסעל נישט איינגעקאסירט, נאר גלייך געמאכט א קלויזלע און איהם איבערגעגעבען צום קאמארניק.

4-טע רשימה

פאלגענדע יאטקע-אינהאבער האבען געקריגען הכשרים אויפ'ן חודש אדר:

נים מאטעבוים, צבאנאווסקא 42	יעקל סיגאטאר, וואכאדניא 39
הוה קיסלעוויטש, וואכאדניא 2	יעקל סיגאטאר, „ 10
גדלי' בורקאווסקי, גאשטשינגי דוואור 53	שלום הירש פריליך, אלעקסאנדר. 17
יוסף קורטשיק, „ 44	משה בת טאפאלאוויטש, וואלבארסקא 12
מרדכי בראנד, זשעלאזנא 2	לייזער ברייטשטיין, וואכאדניא 40
הירשל ליבערמאן, קאנסטאנטינער 42	טובי' ז ליבערמאן, פראנציסקאנער 38
יחיאל נחום ליטמאן, וואכאדניא 2	אברהם יוסף קאמינסקי, וואכאדניא 56
מאיר זאלטקאווסקי, זאוואדזקא 46	יעקב יוסף בערגמאן, אלטשטאדט 7
גיטל גוטערמאן, וואכאדניא 2	מרים גאלדבערג, שרעדניא 87
שמואל קורטשיק, וואכאדניא 5	איטשע בערמיינסקי, וואלבארסקא 7
משה גרינער, צעגעלניאנא 68.	נטע גאלדבארד, מיצקעוויטשא 3

מען בעט זעהר די בעפעלקערונג אכטונג צו געבען אויף די הכשרים. דער הכשר-קאליר פון דעם חודש איז גרין.

ועד הרבנים עם ועד הכשרות ביי דער יודישער קהלה אין לאדז.

5592

צוליב א סכסוך איבער דירה-געלד

שניידט מען אפ עלעקטרישע דראהטען

(2) אויף פאלודניאווא 28 האט דער דארטיגער לאקאטאר עמנואל מאנשיין פערדינגען צוויי צימער אין זיין וואוינונג א געוויסען לעווי, וואס האט א געשעפט אויף ציגעל-גאס. צווישען דעם לאקאטאר און סובלאקאטאר איז ענטשטאנען א סכסוך צוליב דירה-געלד, וואס לעווי איז געווען שולדיג. ווען ער האט געוואלט בעצאהלען א טייל פונ'ם דירה-געלד, האט מאנשיין דאס געלד נישט אנגענומען, און האט איבערגעשניטען די עלעקטרישע דראטען אין לעווי'ס צימערן.

נעכטען האט מאנשיין מיט זיינע 4 זיהן זיך גענומען האקען די וואנט, וואס טיילט אפ זיין וואוינונג פון לעווי'ס צימערן. פאליציי האט געמוזט עטליכע מאל אינטערווענירען, אבער ווען זי איז אוועק, האבען די מאנשיינס זייער ארבייט פארענדיגט, זיך אריינגעריסען אין קיך, ארפגעריסען דעם לינאלעאום א. אז. וו. לעווי'ס אנקימען האט אפגעשטעלט די „ארבייט" פון די מאנשיינס. לעווי קלאגט אן די מאנשיינס אין געריכט.

אויף 15.000 זל.

אנגעט בעשווינדעלט א פירמע

(2) אין קאליש האט דער אינהאבער פון דער פירמע „קאנקארדיא" ה' טויבע פעסטגעשטעלט, אז זיין אגענט אויף פאמערן ה' זילבערקראנץ האט איינגעקאסירט א רייה בייטראגען און וועגען זיי נישט מיטגעטיילט. ווען ער האט וועגען דעם מיטגעטיילט דער פאליציי, וועלכער האט זילבערקראנצען געוואלט ארעסטירען, איז זילבערקראנץ אנטלאפען. ער האט זיך א לענגערע צייט אויסבעהאלטען אונזעהערנדיקטען האט מען איהם ארעסטירט אין ביאליסטאק.

ער האט בעשווינדעלט די פירמע אויף 15 טויזענד זלאטים.

א קאמיסיע פון 6 פערזאָן

וועט פערטיילען די וואוינונגען אויף פאלעסיע

(2) אויף דער נאהענטסטער זיצונג פון שטאטראט וועט געוועהלט ווערען א קאמיסיע פון 6 פערזאן, וועלכע וועט פערטיילען די וואוינונגען אויף קאנסטאנטינער פאלעסיע. מצד מאגיסטראט זענען אין דער קאמיסיע דעלעגירט געווארען וויצע פרעזידענט ראפאלסקי, לאווניק קוק און לאווניק ארדאמסקי.

די וואהלען וועלען פארקומען אויף פראפארציאנעלע יסודות.

פונ'ם 24. ביז'ן 29. ה.ח. וועט די קאמיסיע אמטירען אויף סראבזשינסקא און וועט ארויסגעבען פארמולארען, און די, וואס וועלען וועלען בעקומען דירות, וועלען די פארמולארען דארפען אויספילען און דארט זיי אפגעבען.

ארום די וועקסעל-געזעצן

ווי לאַנג דויערט די פעראַנטוואָרטלעכקייט פאר א וועקסעל-חוב?

II

ווי געזאָגט, האָט, למשל, דער 4 זשיראַנט דאָס רעכט צוריק צו מאָהנען פון 3-טען זשיראַנט די וועקסעל-סומע אַמשפּעטסטען ביז'ן 10. סעפּטעמבער, אויב ער האָט דעם זעלבען פּראָטעסט אויסגעקויפט דעם 10. מערץ.

קוים דערלאַנגט אָבער דער וועקסעל-בעזיצער דעם 9. סעפּטעמבער אַ'ענטשפּרעכענדע תביעה קעגען דעם 3. זשיראַנט אין געריכט, ווערט דער גאַנג פון דער פערעלטערטקייט תיכף דורכדעם איבערגעריסען. דאָס זעלבע, ווען דער וועקסעל-בעזיצער נעהמט פון אָט דעם פאַר-איהם'דיגען זשיראַנט דעם 9. סעפּטעמבער אַ שריפטליכע בעשטעטיגונג, אַז ער אָנערקענט דעם וועקסעל-חוב.

דאָס פאָרשטעלען אַ וועקסעל ביי אַן'אויפצאַדלאַשטש אָדער רעגולאַציע-פּראַצעדור רייסט דעסגלייכען איבער דעם לויף פון דער פערעלטערטקייט.

מען דאַרף אָבער גלייך אויף דעם אָרט בעמערקען, אַז די אַלע 3 אויסגערעכענטע פאַקטאָרען (1) דאָס אַרויסטרעטען מיט דער וועקסעל-תביעה אין געריכט, 2) דאָס פאָרשטעלען דעם וועקסעל ביי אַן'אויפצאַדלאַשטש אָדער ביי אַזוי גערופענער געריכטליכער רעגולאַציע-פּראַצעדור און 3) דאָס שריפטליכע אַנערקענען די וועקסעל-פּרעטענזיע), וועלכע זענען גורם אַן'איבעררייס אין גאַנג פון דער פערעלטערטקייט ווירקען נישט בלויז ביי אָט די אויבען דערמאָנטע רעגרעסיווע אַקציעס, נאָר האָבען אַן'אָנווענדונג בכלל לגבי יעדען וועקסעל-בעל-חוב. דערביי מוז מען אָבער אויך געדענקען, אַז דער איבעררייס פון גאַנג פון דער פערעלטערטקייט, אַלס איינס צוליב וועלכען פאַקטאָר, איז נאָר חל אויף דעם בעטרעפענדען בעל-חוב און ער האָט נישט קיין ווירקונג אויף די איבעריגע וועקסעל-בעלי-חובות.

מיר וועלען אילוסטרירען דאָס געזאָגטע מיט ביישפּילען פון דער טעגליכער פּראַקטיק:

אַ וועקסעל איז צאָהלבאַר זאָל זיין דעם 15. אַפּריל 1930, פּראָטעסטירט ווערט ער דעם 17. אַפּריל לויט'ן פערלאַנג פון בעזיצער, וועלכענס זשיראַ ס'פיגורירט אויפ'ן 4. אָרט. דער פּראָטעסט איז אַרויסגענומען געוואָרען פון רעיענט דעם 18. אַפּריל. דער וועקסעל-בעזיצער הויבט אָן אונטערנעהמען אַ תביעה-אַקציע. פון 3-טען זשיראַנט קאָן ער אויסמאָהנען דעם חוב ביז'ן 18. אָקטאָבער 1930. קוים וויל ער אָבער אַרויסטרעטען נישט קעגען 3. נאָר קעגען 2. אָדער גאָר קעגען ערשטען זשיראַנט, קאָן ער עס טון ביז'ן 17. אַפּריל 1931. דער אויסשטעלער דאַגעגען טראָגט די פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר'ן וועקסעל-חוב ביז'ן 15. אַפּריל 1933.

דער 3. זשיראַנט איז פעראַנטוואָרטליך פאַר'ן וועקסעל-חוב אין געגעבענעם פאַל לגבי דעם 4. זשיראַנט ווי געזאָגט ביז'ן 18. אָקטאָבער 1930. דעם 17. אָקטאָבער האָט דער 4. זשיראַנט דערלאַנגט אויפ'ן 3. אַ רעגרעסיווע תביעה-אַנקלאַגע אין געריכט, דורכדעם ווערט דער גאַנג פון דער עלטערטקייט לגבי אָט דעם זעלבען בעל-חוב איבערגעריסען געוואָרען. דער פּראָצעס האָט זיך פערצויגען נעהמען מיר אָן ביז'ן 20. אַפּריל 1931. דורך דער צייט איז דער 3. זשיראַנט געוואָרען אַזוי פעראָרימט, אַז ער איז שוין נישט ביכולת צו בעצאָהלען דעם וועקסעל-חוב. אַזוי ווי דער איבעררייס איז לגבי די א בעריגע זשיראַנטען נישט נוגע און אַזוי ווי ס'איז אויך שוין פערביי אַ יאָהר נאָכ'ן פּראָטעסט, זענען שוין די איבעריגע זשיראַנטען נישט מעהר פעראַנטוואָרטליך פאַר'ן וועקסעל-חוב.

דעם וועקסעל-בעזיצער בלייבט נאָר דאַמאָלט איבער אַרויסצוטרעטען קעגען דעם אויסשטעלער אַליין, וועלכער איז פעראַנטוואָרטליך פאַר'ן וועקסעל-חוב, ווי בעקאַנט גאַנצע 3 יאָהר. אויב אין משך פון 3 יאָהר ווערט דער חוב פון אויסשטעלער נישט אויפגעמאָהנט אָדער ער אַנערקענט נישט שריפטליך דעם וועקסעל-חוב, ווערט יעדער פּרעטענזיע לגבי איהם מצד דעם וועקסעל-בעזיצער פערעלטערט.

צום סוף דאַרף נאָך דערמאָנט ווערען דער אַרטיקעל 75 פון וועקסעל-דעקרעט, מיט וועלכן דער געזעצגעבער איז אויסען געוועזן צו בעשיצען די אינטערעסען פון וועקסעל-בעזיצער און נישט דערלאָזען, אַז דער אויסשטעלער זאָל בייזוויליג זיך אַרויסדרייהען פון דער פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר'ן וועקסעל-חוב, פערדעקענדיג זיך מיט'ן מאָטיוו פון פערעלטערטקייט.

לויט'ן דערמאָנטען אַרטיקעל טראָגט ווייטער דער אויסשטעלער אחריות פאַר'ן וועקסעל-חוב, אויף וויפיל דער וועקסעל-בעזיצער איז ביכולת אויפצעווייזען, אַז דער דאָזיגער אויסשטעלער איז אויף זיין חשבון רייך געוואָרען. אַזאַ אַקציע קעגען אויסשטעלער ווערט פערעלטערט אין משך פון 3 יאָהר נאָכ'ן אָפּלויף פון דער אייגענטליכער וועקסעל-פערעלטערטקייט.

י. אינפעלד

Dr. med. H. Lubicz
צעגעלניאַנא 43, טעל. 32-41
ספּעציאַליסט פאַר הויט-, ווענערישע און מענער שוואַכע-קראַנקהייטען. היילונג מיט קוואַרץ לאַמפּען (האָר-אויספאַל).
נעמט אָן פון 8–10 און פון 5–8 אָווענד.

דער שלח-מנות פון'ם פאלק פאר'ן פאלק

צו דער פאָרשטעהענדער פורים-אַקציע פון קק"ל

אַ גרויסער געלערנטער האָט זיך אַמאָל אויסגעדריקט: „ווילסטו בעקענען אַ פאָלק — דאַן בעקען זיך קודם כל מיט זיינע מנהגים". עס ליגט אַ טיפער אמת אין די ווערטער. ווער עס וועט נאָר פּרובען צו כאַראַקטעריזירען די פעלקער לויט זייערע פאָלקס-מנהגים – וועט זיך גלייך איבערצייגען, אַז די אויבענגעבראַנגטע ווערטער שטאַמען נישט פון אַן'אַבסטראַקטער ווילטענשאַפטס פ רמולע, נאָר קומען אַלס רעזולטאַט פון אַ פּסיכאָלאָגישער פערטיפונג אין דעם זיין און זעם בעוואוסטזיין פון די פעלקער.

נעהמען מיר, למשל, דעם מנהג פון „שלח-מנות, וואָס איז אַזוי אָנגענומען און דאָס אפילו אין אַזעלכע קרייזען, וועלכע ווילען נישט אָנערקענען און רעכענען זיך נישט מיט דער נאַציאָנאַלער חשיבות פון דעם יום-טוב. אין פלוג געזנומען זעהט דאָך אויס עטוואָס אויסטערליש: מען הייסט אַ פאָלק איין מאָל אין יאָהר, אין אַן'אויסגעזעצטען טאָג, שיקען מתנות. איז דאָך דאָס ממה-נפשך: פיהלסטו אַן'אינערליכע בעדערפניש צו שיקען בעקאַנטע מתנות — קענסטו דאָס טון אַלע מאָל. ציינט דאָס אונז אַלזאָ, אַז דער מנהג מיינט זיך נישט צו רעכענען מיט דיין אינערליכער בעדערפניש... דאָס איז דער טאָג, אין וועלכען נישט רעכענענדיג זיך מיט גאָרנישט — דאַרפסטו פערבינדען אָדער בעפרישען דורך אַ געגזייטיג זיך שיקען מתנות – פריינדשאַפטס בעמיהונגען מיט דיינע פריינד און נאָהענטע. אין דעם טאָג פון פ ר י י ד — דאַרפסטו אויך געדענקען וועגען פ ר י י נ ד — און זיי געבען אַ סימן, אַז דו האָסט וועגען זיי נישט פערגעסען.

עס איז דאָ אַ גרויסע ערציהערישע און נישט בלויז נאַציאָנאַלע מאָראַל אין דעם מנהג פון שלח מנות. ער טראָגט דערביי אַזאַ קרישטאַל-ריינעם מענשליכען כאַראַקטער, אַז נישט בחינם האַלטען פון איהם, ווי געזאָגט, אפילו אַזעלכע, וועלכע שאָקלען זיך אָפּ פון אַלץ, וואָס טראָגט אַ בולט-נאַציאָנאַלען לבוש.

און צי דאַרף פיל בעטאָנט און אויפגעקלערט ווערען ווי ריכטיג עס איז דאָס אויפפאַסען דעם מנהג פון „שלח-מנות" פאַר דער אַקציע פון אויסלייזען אונזער אַלט-נייער ערד!

דוכט זיך, אַז די זאַך איז גענוג קלאָר פאַר אַלעמען און פאָדערט נישט קיין פירושים. עס איז קלאָר, אַז דער מנהג, וואָס איז אויסען צו בעפרישען און פערשטאַרקען די פריינדשאַפטס-בעציהונגען צווישען איין יודישען יחיד און דעם צווייטען און אַזוי אַרום אויפווייזען די יודישע פעראייניגקייטס-געפיהלען — דאַרף אויסגענוצט ווערען לטובת אַזאַ אַרבייט, וואָס ווייזט בולט די איינגקייט פונ'ם פאָלק אין בעצוג צו זיינע ערהאַבענסטע אידעאַלען.

די צוגעבונדענקייט פון די יודען צו זייער לאַנד — איז נישט אָפּגעשוואַכט געוואָרען. די אַלע בעמיהונגען, פון וואָסערע זייטען זיי זאָלען נישט קומען, אָפּצעווענדען דעם יוד'ס בליק פון זיין ווייטען-נאָהענטען מזרח — זענען מאַכטלאָז. עס העלפען אפילו נישט בלוט-פערגיסונגען. אדרבא, וואָס שווערער עס זענען די חבלי-לידה פון דעם צוריק אויפלעבענדען יודישען פאָלק און דער צוריק אויפלעבענדער יודישער מדינה — אלץ הייסער און גרעסער ווערט דאָס אָפּפערוויליגקייטס-פייער פון די ברייטסטע יודישע פאָלקס-שיכטען.

עס איז צו גלויבען, אַז דאָס פּוילישע יודענטום, וואָס ווייזט תמיד אַרויס זיין צוגעבונדענקייט צום אויפלעבענדען לאַנד — וועט אויך דעם געהעריגען „שלח-מנות" שיקען דעם ארץ-ישראל'דיגען העלדישען ישוב, און דאָס אין דער פאָרם, וואָס איז איהם אַמליבסטען און אַמטייערסטען: נייע ערוואָרבענע יודישע ערד-שטחים, אויף וועלכע עס זאָלען בויען און אַקערען און אויך זיך העלדיש פערטיידיגען, ווען דאָס גוט זיך פאָדערען. דאָס וועט זיין אַ בעגריסונג און אַ צייכען פאַר דער גרעסטער פריינדשאַפט, וואָס הערשט צווישען דעם פּוילישען יודענטום און זיינע ברידער אין ארץ-ישראל.

י. וואַרססי

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02
אינערליכע קראַנקהייטען.
ספּעציעל פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען געשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן דינסטאָג פון 3—5 נאָכם.

Dr. med.
B. Robinzon
אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטע
פּעטריקאָווער 10, טעל. 131-86
נעמט אָן פון 8–9½ פריה און פון 3–4½ נאָכם

Dr. H. WOLKOWSKI
צעגעלניאַנא 25, טעל. 87-26
ספּעציעל אַרצט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען. מענער-שוואַכע, אַלע אַנאַליזען, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען
נעמט אָן פון 8-2 נ.ט. און פון 5-9 אָוונט

ס'געיעג נאך ז שאטעז

67 (סענסאַציאָנעלער ראָמאַן)

— איהר זענט איבערצייגט? — אין פענסטער־ראַפּים קול האָט געקלונגען פערדראָסט — צי האָט ער נישט בלויז געמאַכט אַ'מאַנשטעל?... וועט ער אייך נישט פערפיהרען?

— זייט רוהיג, „פאַנטאָמאַס"... ער איז אַזוי קאַלט, ווי א פערפראָירענער פיש! — האָט ם טאַנצמאַן פילבערייטענד א זאַג געטון.

— און, ווי האַלט עס מיט די איבעריגע זאַכען?

— אַלץ איז אין אָרדענונג... איך האָב צוגעראַכען די דינאַמיט און צוריסען אַלע דראָטען... ווען האַלדמאַן וועט נאָך געלעבט וואַלט ער אַליין זיך נישט געקענט פונאַנדערקלייבען אין דעם פּאַנטער, וואָס איך האָב אָנגעמאַכט. קיין שום פראַפעסאָרישער קאָפּ וועט זיך נישט קענען כאַפּען וואָס דאָ איז פריהער געווען. דאָס גאַנצע לאַבאָראַטאָריום איז עהנליך אויף א דעמאָנירטע אייזנקראָם...

— אויסגעצייכנט!... איך וועל זיך זעהן מיט אייך אין א האַר אַרום!... וועט איהר זיך קענען האַלטען ביז דעם ראַזיגען טערמין?

— כ'וועל קענען, „פאַנטאָמאַס".

פענסטראָף האָט אַפּגעלעגט דאָס טרייבעל, און טאַנצמאַן האָט אָפּגעאָטעמט, בעניסענדיג זיך מיט א שוים.

— וואָס וועט איהר איצט מאַכען מיט טיר?— האָט ער אַרויסגעקרעכצט.

— איך דאַרף זיך אינערגין אדורכצושפּאַצירען. — דאָס האַלדמאַן שפּאַטיש געענטפערט — מיט אייער הסכמה וועל איך דאָ איבער. אונז ראָס האָט זיך האַלדמאַן איבערגעטון אין די אַליין אויף א קורצער צייט, אויף א שעה, אדער צוויי.

אין משך פון א צעהן מינוט האָט טאַנצמאַן געהערט ווי זיין שונא פאַרעט זיך אין לאַבאַראַטאָריום, אָבער ער האָט זיך נישט געקאָנט אנשטויסען וואָס ער טוט.

בגדים פון א „פּאַסלאַניעץ" וועלכע זענען ביי איהר געלעגען אנגעגרייט אויף יעדען פאַל...

דערנאָך האָט א קלאַפּ געטון די טיר-שלאָס עס האָבען א סקריפּ געטון די אייזערנע זאַוויאַסעס און די טיר האָט זיך צוריק פערמאַכט.

טאַנצמאַן איז איבערגעבליבען אַליין אין דער פינסטער.

קאַפּיטעל פערצעהן
דער רויב אין געזאַנדשאַפט

האַלדמאַן איז אַראָפּ אונטען און איז אַרויס אינדרויסען אַן'אומבעמערקטער.

די נאַכט איז געווען א וואַרעמע, א שטילע. לעבען איהם איז פערבייגעפאָהרען פּאַמעליך אַן'אויטאָ מיט א פּאָליציייאישען פּאַטרול.

צווישען די גאַסען־געהער האָבען זיך געפּלאָנטערט ווי די שאַטענס א סך געהיים־אַגענטען.

נישט־געאַיילטערהייד איז ער צוגעקומען צו די יערוזאַלימער אַליעען.

דער געראַנק זיינער האָט שנעל און פיבערהאַפט געאַרבייט: „די לאַנגע איז אַזאַ — האָט ער געטראַכט — אַז מ'מוז אננעהמען דרינגענדע און ענערגישע מיטלען".

א טייל פונ'ם פּלאַן איז פאַר איהם קלאָר געווען, אָבער דער סוף איז פאַר איהם גופא געווען פערהוילען...

אינמיטען געהען האָט ער אַרויסגענומען פון טאַש א קליין שאַכטעלע און אויפמערקזאַם בעטראַכט, וואָס עס ליגט אין איהם אינעווייניג.

דאָרט איז אין וואַטע איינגעוויקלט געלעגען א קלנע ווייסע פיל און א קאַפּסולכען.

האַלדמאַן האָט די ראָוע פיל פריהער אַרויסגענומען פונ'ם פוטליאַר, וואָס פינקוס ליטאַווסקי האָט מיט זיך מיטגעבראַכט אין דער טראַגישער נאַכט.

א שמייכעל האָט זיך בעוויזען אויף האַלדמאַנס ליפּען: ס'איז דאָך טאַקע געווען א טשיקאַווע זאַך, וואָס די ראָזע פיל איז לכתחילה געווען בעשטימט פאַר איהם.

ער האָט די פיל צוריק איינגעוויקעלט אין דער וואַטע, און בעהאַלטען אין לאַמפּאַס פון דעם „פּאַסלאַניעץ"־קאַשקעטעל, וואָס ער האָט געטראָגען אויפ'ן קאָפּ.

צעהן אין אזייגער איז שוין אויף די יערוזאַלימער בעזעהנליך דאָ קנאַפּ עולם.

אין דעם הויז געגען וועלכען האַלדמאַן איז געבליבען שטעהען, איז געווען פינסטער. בלויז א פּאָר צווייטע שטאָק האָט זיך דורך די שויבען פאַר אַנגען אַרויסגעלאָזען א שטריפעל רויט ליכט.

ער האָט אַרויסגענומען פון טאַש א רינגען מעסער, און אַרונטערגערוקט זיך אין הויף, האָט ער איהם אַרונטערגערוקט אין דער שפּאַרונג פונ'ם פענסטער־ראַהם.

דאָס פענסטער האָט א ליכטען סקריפּ געטון.

האַלדמאַן האָט זיך צוגעהערט און שטיל אויפגעעפענט די ראַהם.

אינעווייניג איז געווען שטיל און פינסטער.

איבער די וועגער האָט זיך שנעל א גליטש געטון א שטראַהל פונ'ם עלעקטרישען טאַשען־לעמפּעל.

אינ'ם צימער זענען געלעגען אַנגעוואָרפען ליידיגע וואַליזעס און אומנוציגע שטובּ־זאַכען.

האַלדמאַן איז אַרויסגעגאַנגען אַריבערגעקראָכען אַרבער, פענסטער און צוגעמאַכט הינטער זיך די טיר.

דער טייל הויז, אין וועלכען ער האָט זיך איצט געפונען איז משמעות נישט געווען בעוואוינט.

די גרינגערשאַפט האָט זיך געפונען ערגעץ אנדערש.

די טיר אין קאָרידאָר אַריין האָט זיך ליכט געעפענט.

האַלדמאַן האָט איינגעשטעלט דעם שליסעל אין דער אַנדערער זייט טיר: ער האָט זיך דאָך געמוזט אויף יעדען פאַל פערזיכערן א וועג אויף צוריק.

אויב זיין אַנקומען וועט בעמערקט ווערען, און די דינערשאַפט וועט זיך לאָזען יאָגען נאָך איהם, וועט ער בעוויזען צולויפען ביז'ן ליידיגען צימער, פערשליסען זיך, און אַרויסשפּרינגען דורכ'ן פענסטער.

ער איז פאַמעליך אַרום אין קאָרידאָר, און טאַפּענדיג די וואַנט, האָט ער זיך פּלוצלינג געהעהן פאַראַוים.

אַזוי איז ער אַנגעקומען אין אַן'עלעגאַנטען פאָרהויז, בעצירט מיט פּאַלמען־בוימער.

פון א זייט האָט א קלאַפּ געטון א טיר.

האַלדמאַן איז מאַמענטאַל אַפּגעשפּרונגען אין א זייט, און זיך בעהאַלטען הינטער די בוימער.

אויפ'ן ווייכען טעפּיך האָט ער דערהערט עמיצער שפּאַצירען, און פון צווישען די געדיכטע בלעטער האָט ער דערזעהען א יונגערמאַן אין א פראַק, וועלכער איז שנעל אַרויף אויף די טרעפּען, וואָס האָבען געפיהרט אויפ'ן צווייטען שטאָק.

פריהער האָט ער איהם קיינמאָל נישט געזעהען: ס'קען זיין, ס'איז א גאַסט, און ס'קאָן זיין, ס'איז נאָר איינער פון דעם גראַפס פּערזענליכע סעקרעטאַרען...

אויס וואַרטענדיג ביז די טריט האָבען אָפּגעהילכט, האָט האַלדמאַן אליין אַנגעהויבען אַרויפצושטייגען אויף די טרעפּען.

ער האָט אָבער נישט בעוויזען א הילכט אַדורכצוגעהען, ווי ער האָט ווידער דערהערט צוויי געהען דעמזעלבען יונגענמאַן.

(פאָרטזעצונג קומט).

אפגעלייגט דאס פערעפנטליכן פון בעריכט
פון דער ארץ-ישראל-קאמיסיע
אין בעריכט ווערען געמאכט געוויסע ענדערונגען

לאנדאן, 12. (יט"א טעלעגראפיש) אויף דער היינטיגער זיצונג פון ענגלישען פארלאמענט האט דעפ. [illegible] אינטערפעלירט די רעגירונג וועגען טערמין ווען עס וועט פערעפנטליכט ווערען דער בעריכט פון דער קאמיסיע אויספארשען די ארץ-ישראל געשעהענישען.

דער שטאטס-סעקרעטאר פון קאלאניאל-מיניסטעריום שילדס האט געענטפערט אז די רעגירונג האט דעם בעריכט נאך נישט בעקומען און דעריבער קען ער נישט אנגעבען דעם טערמין ווען דער בעריכט וועט פערעפנטליכט ווערען.

לאנדאן, 12. (יט"א טעלעגראפיש). אין צוזאמענהאנג מיט דער היינטיגער ערקלערונג פון מלוכה-סעקרעטאר פאר קאלאניאל ענינים שילדס וועגען בעריכט פון דער ארץ-ישראל קאמיסיע, דער שלאג פון דער ענגלישער רעגירונג וועלע אין בעריכט וויסט זיך דער יט"א-קארעספאנדענט אז לויט דעם פארריכט געמאכט ווערען געוויסע ענדערונגען.

לויט ווי מען טיילט מיט וועלען די ענדערונגען זיך בעציהען הויפטזעכליך אויף די ריכטליניען פון דער ענגלישער פאליטיק און עס וועלען געמאכט ווערען געוויסע אנווייזונגען פאר דער רעגירונג.

צוליב די דאזיגע סיבות וועט דאס פערעפענטליכען פון בעריכט פערצויגען ווערען אויף א געוויסע צייט.

וויפיעל יודען האבען איינגעוואנדערט קיין ארץ-ישראל

לאנדאן, 12. (יט"א טעלעגראפיש) אויף דער היינטיגער זיצונג פון ענגלישען פארלאמענט האט דער בעקאנטער אנטי-ציוניסט דעפ. האווארד בורי (קאנסערוואטיוו), אינטערפעלירט די רעגירונג וויפיל יודען עס האבען איינגעוואנדערט קיין ארץ-ישראל.

אונטערשטאטס-סעקרעטאר פאר קאלאניאל-ענינים שילדס האט געענטפערט, אז פון 1922 ביז 1929 האבען איינגעוואנדערט קיין ארץ-ישראל 38850 יודען פון פוילען, 16796 פון רוסלאנד, 5,555 פון רומעניע, 2,217 פון אמעריקא, 974 פון ענגלאנד.

פון סעפטעמבער 1920 ביז סוף 1921 האבען איינגעוואנדערט 14883 יודען, דערפון 33 פראצענט פון פוילען.

הערבערט סעמועל פרעגט אין דעם מלוכה-סעקרעטאר אויב די לופטקרעפטען וואס געפינען זיך אין עבר-הירדן און אין ארץ-ישראל וועלען בעגרעניצט ווערען ביים שאפען דעם לופטוועג צווישען ענגלאנד און אינדיען.

אונטערשטאטס-סעקרעטאר שילדס ענטפערט, אז די דאזיגע לופטקרעפטען וועלען בעגרעניצט ווערען נאר צום שוץ פון די ביידע לענדער.

מאסקווער כאר-שול נישט קאנפיסקירט געווארען

מאסקווע, 12. (יט"א טעלעגראפיש). טראץ דער אקציע פון די "בעזבאושניקעס" איז זיי נישט געלונגען אז די גרויסע מאסקווער כאר-שול זאל קאנפיסקירט ווערען. א הויכער סאוויעטישער בעאמטער האט ערקלערט דעם קארעספאנדענט פון יט"א, אז, אזוי לאנג ווי דער "כראם ספאסיטעלא" (גרעסטע צערקווא אין מאסקווא) וועט נישט צושטערט ווערען, וועט אויך עקזיסטירען די מאסקווער כאר-שול.

פערוואונדעט געווארען א יודישער סוחר

דאנציג, 12. (יט"א טעל גראפיש). אין כאניצע (פאמערן) איז בעפאלען און פערוואונדעט געווארען דער יודישער סוחר פון האראשא שמעון סלוצקי.

סלוצקי איז געפאהרען איינקאסירען זיינע הובות.

קאנפערענץ פון פרעמ. בארטעל מיט מארשאל פילסודסקי

ווארשא, 12 (טעלעפאניש פון אונזער קארעספאנדענט). נאך דער היינטיגער סענאט-זיצונג האט פרעמיער בארטעל אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט מארשאל פילסודסקי איבער א שעה צייט.

די וואס האבען נישט קיין וואהל-רעכט

קענען נישט בעזוכען קיין קינא

מאסקווע, 12 (י.ט.א. טעלעגראפיש) פון א רייהע שטעט אויף דער פראווינץ, קומען אן ידיעות, אז די ארטיגע קינאס האבען בעשלאסען נישט צו פערקויפען קיין בילעטען פאר די דעקלאסירטע, וואס האבען פערלוירען זייער וואהל-רעכט.

שוואכער געווארען די אנטי-רעליגיעזע קאמפאניע

מאסקווא. 12. (יט"א טעלעגראפיש). די סאוויעטישע פרעסע שטעלט פעסט אין די בעריכטען פון דער פראווינץ, אז די אנטירעליגיעזע קאמפאניע איז שוואכער געווארען.

געשטארבען דער רב משה האראוויץ

טשערנאוויץ, 12. (יט"א טעלעגראפיש) (א ן עלטער פון 68 יאהר איז דא געשטארבען דער בעריהמטער רב ר' משה האראוויץ.

אנטיסעמיטישע אונרוהען אויף דער יאסער אוניווערזיטעט

וויען, 12. (יט"א טעלעגראפיש) די עסטרייכישע פרעסע טיילט מיט וועגען אנטיסעמיטישע אונרוהען, וואס זענען אויסגעבראכען אויף דער אוניווערזיטעט אין יאסי. כוליגאנישע סטודענטען האבען זיך געווארפען אויף יודישע סטודענטען און זיי בלוטיג צושלאגען.

אויך פון קלויזענבערג ווערט מיטגעטיילט וועגען אנטי-יודישע עקסצעסען, וואס זענען דארט פארגעקומען אויף דער גאס. אין ביידע פעלען האט אינטערווענירט די פאליציי, וועלכע האט ארעסטירט עטליכע כוליגאנישע סטודענטען און שנעל צוריקגעשטעלט די ארדנונג.

גהאנדי'ס אונאבהענגיקייטס-מארש

לאנדאן, 12. (אטא) גהאנדי האט מיט דער ערנסטער אפטיילונג פרייוויליגע אנגעהויבען זיין אונאבהענגיקייטס מארש פון זיין הויפטקוואַרטיר אין אשראם קיין יעלאלפור, און מען ערוואַרט אז לכבוד גהאנדי'ן פארגעקומען א ריזיגע מאניפעסטאציע אין וועלכע עס האבען זיך בעטייליגט איבער הונדערט טויזענד מאן.

— Dr. —
H. Spira-Bornsteinowa
Łódź, Cegielniana 4, tel. 13490
ספעציאליסט:
אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען
נעהמט אן טעגליך פון 3 ביז 7 נאכמיטאג.

פולע טאבעלע פון דער מלוכה-לאטעריע

ווערט אין משך פון דער ציהונג — פון דער 5-טער קלאס — טעגליך גע רוקט ווערען אין "ביידע פאלקסבלאַט"

ציהונג פון דער 20-טער מלוכה-לאטעריע

5-טע קלאס, 6-טער טאג

10,000
171727 179195

5,000
172723 179074

3,000
28117 37774 63748 87290 181195

2,000
8379 23596 66160 88145 88422
93432 96565 107369 132554
157463 170447 178129 191123
199993 205102

1.000 1694 58581
61550 64385 71827 85008 107148 136044
155879 160149 165938 172830 185903
195188 195948 205170 207849 209477

600 2480 4090 7517
20659 22200 27988 34469 56953 65784
69032 77663 79105 79452 88222 94611
94701 100469 100638 104786 105524
108651 114459 114627 121296 123314
125951 130525 132457 135416 135808
133881 142046 144635 146206 147116
157551 162637 166877 167114 169277
176504 186205 187279 191017 194994
196880 201716 202812 206673

500 5283 6561 7652 12007
15749 17104 17376 18467 18507 19713
19749 19841 20336 20895 21395 21895
23133 26599 28507 31967 32529 33463
34178 37466 37482 37582 37588 41031
41821 42836 47792 48454 48664 49615
49934 50673 50995 56106 58129 59628
61117 61743 61829 66221 66494 67031
69260 70436 71243 71496 73448 75890
75906 77905 80321 84433 85318 85791
85863 86609 88222 91708 92132 92394
92598 95325 97372 98734 98526 98747
102338 104008 104293 106886 108544
109292 113021 113586 113831 113947
113965 114176 115585 117014 117069
117430 117750 119439 115582 120400
121032 121181 122462 125062 126323
126549 127571 129345 130827 132226
132834 137432 137618 138017 138208
138354 138597 138976 139047 139839
139857 142563 144417 147842 148582
150666 153469 155127 155252 155364
158783 160263 160904 161550 163852
165643 165777 166757 166946 166954
167144 168946 172651 173181 174703
175948 179441 179444 180597 181033
182139 184106 185673 186307 187982
190135 191086 192735 193589 195437
195473 196 534 197556 193281 201092
204804 205800 207409 207588

235 53 329 79 85 447 523 610 736
94 1124 261 98 411 594 643 722 49
2138 71 95 342 485 567 81 651 65 754
844 54 3042 75 98 141 212 609 706 57
67 4022 25 211 67 390 447 67 599 635
765 856 5009 39 221 318 73 93 546 57
87 667 733 79 806 28 986 6046 151 55
297 527 32 86 634 86 965 7345 536 47
95 690 781 912 28 8022 40 106 33 329
477 500 28 98 612 723 31 52 806 53 89
9029 47 60 98 145 89 237 65 78 430 45
500 4 816 949 53 10050 82 194 200 84
398 407 56 66 510 18 647 852 921 72
11024 371 564 80 649 91 812 17 12025
105 224 27 335 783 86 839 45 943 58
13023 4375 77 189 202 86 97 336 576
80 714 836 14018 197 495 98 523 87 629
76 711 80 15134 40 210 25 547 637 747
51 889 90 16004 16 46 64 143 230 57
313 51 467 537 50 619 35 47 99 734
832 43 17341 411 13 84 811 22 58
18063 68 200 90 461 525 36 93 843
982 19324 33 85 522 690 93 722 31 56
71 955

20080 149 359 609 716 894 21032 79
179 98 249 328 59 86 518 51 55 67 628
64 22008 143 51 694 819 48 979 23197
237 99 300 2 30 584 803 72 900 98
24095 105 33 82 207 60 310 26 410 67
520 713 25057 221 22 26 509 67 632 702
851 56 67 94 926 26070 104 252 55
307 21 71 502 7 30 609 89 807 17 27124
38 258 354 74 401 541 607 48 739 58
58 66 823 28072 86 123 74 228 419
584 822 61 975 29193 99 267 424 80
509 18 30 60 685 795 903 17 27 32 60

30008 321 53 571 721 71 837 983 31030
33 86 144 62 274 84 422 84 545 86 719
57 86 99 889 927 32021 43 88 125 299
314 66 98 471 601 53 783 828 33073
137 81 322 811 917 99 34040 180 91 94
9 270 317 88 458 505 74 641 727 40
80 842 962 67 94 35075 157 273 82 333
90 446 515 613 89 753 987 36022 78 116
278 339 79 400 15 549 617 35 75 858
993 37156 311 458 74 333 42 750 969
38513 43 623 94 727 801 953 39003 97
286 345 86 483 541 699 717 801 3 903
19 40041 178 97 202 19 43 336 48 68 76
426 49 66 574 85 752 875 41021 159 201
316 432 562 628 34 717 23 829 52 42010
27 139 65 302 16 69 531 99 610 32 753
66 842 82 902 43191 224 361 85 452
561 697 756 44026 176 223 355 86 442
55 899 45054 96 131 52 236 337 75 462
515 29 49 623 800 54 87 95 970 46036
40 84 124 99 230 69 398 584 629 60
886 906 47006 87 105 303 407 75 89
523 54 690 712 802 909 48150 55 257
400 91 678 83 739 801 931 49014 41 45
63 161 202 315 451 526 066

50000 8 27 143 284 519 33 46 47 54
721 23 44 884 88 51026 84 87 110 262
85 390 415 655 98 945 52034 48 116
320 36 60 537 46 74 631 766 804 9 36
43 900 53027 367 76 551 659 762 897
54171 264 469 584 644 76 720 930
55104 292 601 2 28 41 87 733 84 839
86 924 47 67 56027 57 68 85 172 279
80 463 68 796 846 57016 181 286 358
441 63 522 860 789 983 58060 264 329
507 688 710 67 88 97 852 59096 546
75 93 713 45 867

60123 76 564 616 779 61080 111 30
227 57 402 13 38 95 598 720 27 79
961 62004 107 11 304 433 633 92 994
63004 268 364 567 638 76 751 803 968
64024 43 50 84 474 506 836 993 65057
104 295 404 5 34 92 507 40 42 89 780
62 907 66299 341 522 82 775 815 29
74 67082 299 424 68029 52 59 69 91
211 304 459 535 47 80 751 807 57
69012 125 29 231 33 34 438 505 819
32 94 70108 63 224 58 352 547 625
817 961 71213 374 593 647 826 29 915
31 49 78 72093 289 389 404 61 242
623 55 712 84 836 71 77 81 73013 118
287 350 435 71 603 91 701 35 45 825
918 67 85 74012 151 388 458 547 66
69 75 655 61 715 850 968 83 75004 16
43 71 86 137 221 33 93 311 42 90 594
97 650 711 816 95 936 48 76043 176
321 55 574 718 830 96 77024 29 169
402 572 613 16 93 763 82 78047 105
96 324 419 560 69 661 87 753 86 800
77 929 97 79002 28 116 286 337 70 96
476 587 677 86 753 801 34 958

80011 61 72 75 119 428 528 59 611
724 909 36 44 81028 49 81 121 63 75
78 477 880 920 66 82081 219 69 303
32 404 96 513 44 799 802 38 975 84
83096 65 162 75 347 55 86 582 689
715 20 887 967 84094 103 386 473 515
728 845 965 83073 140 381 480 509 90
612 801 86219 350 482 655 785 95 920
95 87039 51 55 89 131 93 442 84 523
87 835 70 80056 69 92 150 61 99 222
70 555 667 757 77 84 801 37 974 98
89145 267 447 549 95 685 852 927 34
65

90175 466 544 45 55 80 730 53 73
805 20 925 38 91016 137 48 206 63 76
78 409 504 905 92002 49 70 91 133
327 73 497 552 70 680 82 708 38 55
84 93079 116 203 325 459 596 745 55
33 865 922 94026 37 85 369 407 19
525 652 825 75 972 74 95067 184 265
98 668 767 79 899 938 96367 444 500
33 689 787 828 40 42 912 97018 22 34
81 176 269 347 96 477 685 97 808 924
98030 169 70 93 443 539 84 744 872
99125 39 244 503 632 722 839 79 962

100100 2 45 76 325 45 514 681 95
817 909 27 101098 109 228 317 493
523 28 629 706 26 27 59 853 102104
266 365 530 608 42 722 92 861 902 59
66 103002 17 160 79 306 473 548 616
22 57 743 869 96 104020 201 37 98
315 31 449 525 707 893 922 27 33 68
105019 29 191 361 405 14 67 76 612
21 46 56 781 816 955 106257 327 50
507 14 628 702 850 72 107079 206 338
68 705 820 22 48 108016 87 195 216
30 481 662 743 64 848 924 109005 46
246 45 306 23 57 731 67 810 912 26
55

110042 108 24 48 286 327 486 540
64 94 817 70 951 62 101041 230 72
55 99 464 627 732 840 59 939 44
112103 43 340 585 609 27 53 743 90
976 113082 323 64 791 861 69 953
114034 80 178 339 57 446 71 518 53
801 69 93 957 74 88 115165 74 252 92
478 548 57 657 94 721 881 974 116079
400 532 606 19 71 765 803 21 26 969
77 117005 14 167 282 302 83 427 841
118003 69 79 94 178 245 442 51 67
627 39 826 980 119229 327 59 561 929
776 911 64

120019 94 185 99 207 303 403 519
38 719 55 899 948 68 121046 109 31
54 210 391 415 907 84 122233 41 93
349 73 408 515 19 99 650 723 26 41
89 830 123010 154 62 242 50 359 84
475 574 625 786 837 56 59 969 124053
172 207 322 28 414 626 79 708 62 813
69 75 90

125100 31 65 227 39 429 506 784
812 63 126337 431 37 89 772 127123
256 312 19 23 33 84 469 545 658 90
848 949 128162 243 418 600 8 30 722
925 42 71 129039 142 210 31 315 476
516 37 42 628 744 820 24 26 34 62
932

130119 59 85 132 40 69 332 404 12
861 917 23 70 131168 249 70 551 66
86 94 636 771 806 997 132024 145 19
261 68 85 408 626 65 816 908 133233
49 82 316 25 41 62 79 449 518 228 05
76 723 44 58 68 855 927 52 53 64 78
134030 39 116 50 263 86 383 478 84
537 656 66 732 78 90 971 135133 44
56 60 248 73 329 78 401 567 633 703
34 51 994 136159 273 302 62 427 501
651 848 91 921 137049 112 87 293 383
465 93 504 602 91 768 98 807 17 24
901 138010 30 138 293 340 406 70 656
728 808 910 52 139124 28 38 81 223
76 49 473 76

140168 205 389 444 71 717 82 832
950 89 141010 125 68 212 13 42 50 64
98 447 67 532 87 611 703 4 16 34 819
901 12 34 46 142004 16 75 140 99 413
68 74 425 54 96 510 37 655 76 726 47
60 835 913 25 84 143016 365 92 490
560 644 71 848 144034 52 63 137 68
244 347 474 529 617 23 52 720 855
952 145001 3 6 25 62 279 328 586 615
65 769 73 77 823 66 924 146039 279
82 352 574 608 23 61 83 718 40 827
70 82 914 53 147123 400 72 607 58
724 37 38 830 44 82 932 51 148038 95
103 24 53 227 98 347 417 20 59 550
719 67 88 837 60 61 907 9 17 67 72
149292 361 405 80 564 931 36 47 52
150117 207 23 510 85 609 747 63 96
151009 106 23 43 528 655 95 802 5 22
37 74 954 152127 37 65 276 81 99 309
60 97 85 94 688 773 78 828 48 59
153088 294 348 456 68 90 504 654 967
83 154196 227 382 410 32 34 36 57
569 644 58 700 12 19 22 94 835 918
155001 4 22 114 66 490 528 40 54 94
626 59 64 768 812 55 903 41 156064
160 98 327 456 506 8 73 79 680 93
740 41 826 84 903 157034 65 139 98
263 310 12 507 23 24 633 58 721 805
26 924 97 158066 75 142 97 310 98
455 60 521 24 40 602 750 68 848 69
935 159071 74 241 64 85 671 822 933
37 97 160060 83 128 244 311 433 35
506 43 61 91 789 802 927 86 161031
92 346 454 531 641 746 47 162103 7
27 42 96 378 559 623 54 90 809 12 29
60 925 47 56 57 163025 45 55 64 81
127 201 333 435 87 507 20 697 898
164006 143 233 363 70 456 84 630 747
53 975 165120 309 28 62 80 477 98
564 609 39 772 73 836 43 83 978
166045 74 75 111 247 319 75 94 508
167012 45 96 215 35 58 61 431 38 549
627 68 77 755 168044 112 21 291 324
43 473 77 646 871 169000 135 74 256
74 308 20 48 59 409 15 35 51 93 513
25 628 828 42 911 13 99

170036 268 312 409 509 42 710 90
171154 327 726 834 61 68 916 172000
6 52 65 117 207 17 36 50 398 418 95
96 561 647 71 87 784 835 94 975 56
97 98 173028 76 92 138 242 362 566
699 819 73 970 174004 43 192 269 345
666 848 93 932 33 40

175010 84 108 17 78 94 380 463 580
755 58 98 816 46 53 72 905 176006 11
60 303 37 43 66 78 404 43 62 503 55
641 54 83 707 65 886 965 77 66 177017
193 200 50 359 605 45 74 807 43 74
178127 336 39 43 82 85 745 818 98
931 88 179052 91 115 58 214 50 64
334 62 419 550 65 95 715 52 803 56
973

180043 125 34 46 333 503 603 84
737 38 835 58 25 939 181011 29 173
85 231 55 70 398 17 41 96 451 528 36
80 618 91 618 91 816 21 27 43 58 936
98 182041 114 16 65 342 65 602 81 849
982 183282 356 555 62 97 619 30 69
744 69 96 841 51 906 18 45 184006 14
48 87 115 263 302 13 48 83 416 44 518
29 50 93 716 36 49 65 94 949 185005
51 64 76 182 297 435 642 734 967
186031 52 65 115 40 43 91 233 80 634
763 962 187032 596 649 833 38 89
188075 242 337 85 518 652 65 748 63
816 189096 118 19 54 70 89 203 447 90
514 59 641 704 39 809 933

190023 51 65 105 298 316 439 666 706
915 47 56 191010 60 76 100 92 204 23
61 301 4 402 24 511 54 619 781 830 36
930 37 46 559 192012 80 101 245 53 67
433 68 508 620 47 759 864 927 193015
27 39 389 95 436 51 519 713 19 77 874
89 194008 42 66 74 156 79 236 314 453
88 532 69 601 706 864 93 930 63
195144 208 308 797 99 196127 479 544
606 62 758 809 34 968 197014 62 127
63 227 79 330 31 403 5 53 72 544 55
714 78 836 52 968 198367 441 44 520 30
42 91 664 737 822 96 913 68 199169 211
403 29 32 37 517 720 33 61 95 853 926
60 200056 58 124 71 94 233 37 71 87
369 475 97 571 83 608 708 78 845 94
201083 117 221 357 474 92 559 796 841
202059 130 431 520 63 609 30 704 48
859 926 203045 56 120 82 363 446 500
25 73 794 990 204052 177 396 519 61
72 624 49 58 61 731 46 828 920 205047
163 245 309 76 479 706 21 206151 79
203 73 344 56 513 22 69 78 891 902 48
207042 95 96 150 216 74 85 98 417 90
802 981 208023 111 13 41 229 342 429
42 90 610 68 724 56 842 91 209025 84
153 60 373 403 44 49 513 67 79 83 764
925 42

געשאפען אנ'ארגאניזאציאנס-קאמיטעט

צו בעגייען די ליגע פאר'ן ארבייטענדען ארץ-ישראל

די טעג איז פארגעקומען א בעראטונג אין „התאחדות" פון אלע גרופירונגען וועגען בעגייען די ארבייט פון די ליגע פאר'ן ארבייטענדען ארץ ישראל אין אונזער שטאט. ס'איז געשאפען געווארען א צייטווייליגער סעקרעטאריאט, וועלכער איז טעטיג טעגליך אין אווענד אין ביורא פון „התאחדות".

אקאדעמיע צום 10-טען יאהרצייט פון יוסף טרומפעלדאר

די ליגע פאר'ן ארבייטענדען ארץ-ישראל ארדענט איין דעם 27 ד. ח. אין זאל „פילהארמאניע" א גרויסע תל-חי-אקאדעמיע צום 10 יאהרצייט פון טרומפעלדאר און זיינע חברים. אין דער אקאדעמיע וועלען זיך בעטייליגען אייגענע און ווארשאווער רעדנער. פרטים אין די אנאנסען.

א גנבה

אין א מאנופאקטור-געשעפט

(—) אויף נאוואמיעסקא 3 האבען אומבעקאנטע גנבים ארויסגעגנב'עט פון אברציגערס מאנופאקטור-געשעפט 35 שטיק סחורה אין ווערט פון 9000 זל. די גנבים האט מען נאך נישט געכאפט.

געשטארבען ביי דער ארבייט

(—) אין גייערס פאבריק איז בעת דער ארבייט פלוצלינג געשטארבען דער ארבייטער וולאדיסלאוו רידזינסקי (צעגלאנא 10). רידזינסקי איז זייט א לענגערע צייט קראנק געווען אויף סוכאטעס. נעכטען בעת דער ארבייט האט ער בעקומען א בלוט-שטורץ און איז געבליבען טויט אויפ'ן ארט.

היינט א פאפולערע-פארשטעלונג אין „ארט"

היינט, דאנערשטאג 9.30 אווענד, ווערט נעגעבען א פאפולערע פארשטעלונג. פרייזען פון די בילעטען זענען פון 1—3 זל.

ס'ווערט געשפילט „אן א קאפ".

בילעטען ביי דער קאסע.

„א נאכט אין שושן-הבירה"

היינטיגען שבת קומט פאר דער פרייליכער יודישער פורים-באל, אין די זאלען פון „ארט" א.ג. „א נאכט אין שושן הבירה", דאס וועט זיין דער שענסטער באל פון היינטיגען סעזאן.

אין פראגראם איז פאראויסגעזעהען א גראנדיעזע רעוויי-פראגראם אויסגעפיהרט דורך די ארטיסטען פון קאמער-טעאטער „ארט".

דער ארקעסטער וועט שפילען די נייעסטע דאנסינג, און רעוויי-שלאגערס. ווי אויך פרייליכע פורים-ניגונים, חסידישע ריקודים, מאסקען וועט מען בעקומען אויפ'ן ארט. צוליב פורים איז געוואונשען צו קומען פערשטעל-ערהייט.

בילעטען צום פרייז פון 3 און 4 זל. אין דער קאסע פון „ארט".

די „גאלדגרעבער" פון שלום עליכם

ווייטערדיגע פארשטעלונגען פון דער „יודישער טעאטער סטודיע" אין הזמיר

נאך דעם גרויסען ערפאלג וואס די טעאטער-סטודיע ביים „הזמיר" האט געהאט אויף די ערשטע דריי פארשטעלונגען פון שלום עליכם'ס „גאלדגרעבער" ווערט די פארשטעלונג איבער ע ז ט היינטיגען פרייטאג, שבת און זונטאג אין אווענד.

מאשין = לעכער

ווערן אנגענומען אויסצונייען ביי

ג. נארדמאן צעגעלניאנא 29

יורידישע עצות

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטפערען אויף יורידישע פראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן

יורידישע אפטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט".

בעם דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט ארויסגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

279 א שלים'מזל'דיגער וועקסעל-בעזיצער: צוליב'ן אפלויף פון א 6 חדשים'דיגען טערמין נאכ'ן פראטעסט בעשווערט מען נאר דאס ארויסגעבען א קלאגע צוליב עקזעקוציע. עס פעלירט אבער דורכדעם נאך נישט די גילטיגקייט די זשירא. איהר קאנט דעריבער דרייסט אייערע פארזשיראנטען א חוץ פערשטייט זיך דעם, פון וועלכען איהר האט דעם וועקסעל בעקומען, איינקלאגען לויט דער נארמאלער גצריכטס-פראצעדור.

אויב צו דער ליציטאציע קומען נישט קיין קויפער, האט איהר דאס רעכט צו דערהאלטען די סעקוו. זאכען לויט'ן אפגעשאצטען פרייז.

290 A. B. C. פון ליפאווע גאס:

געוויס איז פארגעקומען אין פערגאנגענעם יאהר א קאנטראל פערזאמלונג פון די מיליטער-פליכטיגע פון יאהרגאנג 1902.

איהר זענט טאקע נישט געווען פערפליכטעט ספעציעל צו קומען א היים פון אויסלאנד זיך צושטעלען צו דער דערמאנטער קאנטראל-פערזאמלונג און מען וועט דערפאר אייך זיכער נישט בעשטראפען, סיידען אז קאנטראל-פערזאמלונג איז אויך פעראָרדענט געווארען אין בפרט, וואו איהר האט זיך אויפגעהאלטען.

מען וועט אייך אבער יא בעשטראפען פאר נישט אויסמעלדען זיך פון דער מיליטעריש-פאליציי'אישער אפטיילונג ביים מאגיסטראט און פאר נישט מיטטיילען דער פ. ק. או ביים ארויספאהרען פון לאנד, וואוהין איהר פאהרט.

281 ה. ח. פון נארוטאוויטשא:

געוויס קאנט איהר פערלאנגען פון קאמארניק, אז ער זאל קודם כל לייגען אנ'ארעסט אויף די מלבושים, וועלכע געפונען זיך אין אייער רשות, די דאזיגע אנווייזונג דארפט איהר באלד מאכען אין דער דעקלאראציע, וועלכע איהר דערלאנגט דעם קאמארניק, אויב אין טיטול וויקאנאווטשי איז שוין וועגען דעם נישט פארהאן קיין בעמערקונג.

DR. MED.

L. Pikielny

אורלאלאג

ספעציאל-ארצט פאר נירן, בלאז און הארן-קראנקהייטען

8 NAWROT 8, tel. 2,19-90

נעהמט אן פון 4—7 אווענד.

Dr. med. **J. Lubicz**

ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 183-17

קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער.

אייגענע פראצאדניע פון ווערקליכע [illegible]

[illegible] אויף פלאטפוסען, קונסט-

[illegible] נארבעטע: א. ז. ח. עמפפאנגט פון 5—7

טליתים-פאבריק

אויסארבייטונג פון וואלענע, האלב-וואלענע, זיידענע טליתים כמו טערקישע, קאלאמייער, ווי אויך טליתים קטנים, הורט און דעטייל מיט אויספערטיגונג, אויך גארטלען, שפאניעס און ציצית

צו בעקומען ביליגער ווי איבעראל, ביי

א. ח. ציטרינאווסקי, קאמיענגא 1,

אין 2. טויער, פארטער. קומט איבערציינט אייך, בעמערקונג: ס'ווערען אויך אנגענומען אלטע טליתים צום וואשען.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאבינעט

זגיערסקא 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראקאווסקי נאז האלז, אויערען קר.	10—11 2—3 7—6
ד"ר רוזשאנער הויט און געשלעכט קראנקה.	1—2
ד"ר גאלדשטיין- אויגען-קראנקהייטען פאלאק	1—2 7—8
ד"ר יוסטמאן נערווען קראנקהייטען 12—2 חוץ זונ.	
ד"ר ראזענצווייג קינדער-קראנקהייטען	10-12 4-5
ד"ר פאפירני פרויען און געבורטס-הילף	1-11½ 5-6
ד"ר קאנטאר כירורגיש-קראנק.	4½-5½ זונ. 1—2
ד"ר וויינבערג אינ. הערץ לונגען	12—1, 6½—7½
ד"ר סטופעל רענטגען	12—2, 4—6
א. גראָ וענטשיק צאהן-ארצט	3—7
ראזעס צאהן-ארצט	8—2

צאהן-טונג האלטונג, באליכטונגען, קוואצען, מאסאזש א.א.וו. אין דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

א רענטגען-אינסטיטוט

[illegible]

די לעטשניצע איז אויך אפען זונטאג וויזיט אין דער שטאט.

ערצט.-קאסמעטיש. גאבינעט

פרל. מארקוס נעהמט אן פון 5—7 אווענד

Dr. med. **H. KRAUSKOPF**

אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען

צעגעלניאנא 45, טעל. 13-47

נעמט אן פון 4 ביז 7 אין אווענד.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

זאוואדזקא 1.

נאר פאר וועגערישע הויט-קראנקה. און מענער-שוואכע אנאליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער. קאנסיליומס מיט ספעציאליסטען פון אוראלאגישע און נערוועז-קראנקהייטען. קווארץ-לאמפ. עלעקטרישער הייל-קאבינעט קאסמעטיק.

— — טעטיג פון 8 פריה ביז 9 אווענד. — — פון 11 ביז 12 ביי טאג און פון 2 ביז 3 נאכמ. נעמט-אן א פרוי-דאקטאר נור קינדער און פרויען זונטאג פון 9 פריה ביז 2 נאכמיטאג. — בעזונדער ווארטע-צימער פאר פרויען. —

וויזיט 3 זל.

א לאנגיעהריגער געוועזענער

גערכטס-סעקרעטער

שרייבט אלערליי ביטעס און קלאגעס. קלויזולעס און זאבעזיעפשעניעס אין אלע שטעדט פון פוילען. א גוטער ספעציאליסט אין מיליטער-ענינים

B. MANN, Piotrkowska 10.

צאהן-ארצט

St. Gelberg

וואוינט יעצט

Zawadzka 14, tel. 108-33

נעהמט אן פון 10—2 און פון 4—7.

Dr. med. LAJCHTER

צאהן-כירורג

Chor. szczęk, dziąseł podniebienia, języka it.p

przeprowadził się na ZIELONĄ 9

I p. front, tel. 149-66

od 1½–5 po poł.

Dr. ADAM GROSGLIK

Al. Kosciuszki 27

tel. 51-78

הויט און וועגערישע קראנק [illegible] און ליפשטיל'אינסט [illegible] פון 4—7 אין אווענד

2 שטובען מיט א קוך

מיט א גרויס פאר-צימער מיט אלע בעקוועמליכקייטען זוכינע תאויבנגג, איז פון ואפארט צו פערמיטען. צו ערפאהרען אלעקסאנדראווסקא 14 (איצט ליטאנאווסקי) ביים היטער.

אויף פורים

ווערען עמפפעהלט די פארציגלכע און עלעגאנטע באנבאניערעז פון דער בעקאנטער שאק לאדע-פאבריק

Kosma

(פריהער: „Sarotti")

פערלאנגט איבעראל! פערלאנגט איבעראל!

אנ'ארט צו שלאפען

פאר אנ'אנשטענדיגען יונגענמאן, איז אפציגעבען. פאמארסקא 14, אין אפ. 2. שט., ביי לאסקי.

א גאנץ נייער קאאפעראטיווער באנק בוכהאלטער

מיט גוטע [illegible] ערפאהרונג זוכט אנ'ענטשפרעכענדען פאסטען. אפערטען אונטער „ארגאניזאטאר" אין אדמיניסטראציע פון דער צייטונג.

לעטשניצע פון דאקטוירים ספעציאליסטען

און [illegible] טיסטישער קאבינעט.

בושעווסקער 11, טעלעפאן 3763

אפען פון 8 פריה ביז 7 אווענד.

ד"ר אימיך נאז, האלז, אויערען קר	4½ 5½
ד"ר קערשנער קינדער-קראנקה.	9-11 3-4½
ד"ר שיפמאן אינערליכע קראנקהייטען	12—2
ד"ר לובטש הויט און געשלעכטס-קר.	12½ 1½
ד"ר שמירגעלד נערווען און גייסטיגע קר.	1—2
ד"ר גאלדבלאט אויגען-קראנקה.	12½—1½
ד"ר וויים כירורגישע קראנקהייטען	2—3
ד"ר שפערלאווסקי פרויען-און געבורטס-הילף	4½—5½

פסיכא-טעראפיע, שפראך-שטערונגען ווי שטאמלען א.א. ווי פיקען שטע [illegible], קינסטליכע ברוסט-זון-בעשטראלונג א.א. אינהאלאציע, מאסאזשען, עלעקטריזאציע, אפערציע, אויף אלערליי [illegible] און שטאט. און לאבאראטאריום וועגען [illegible] אויך פלעגע און בלוט

אימפונגען געגען שקארלאטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געווארען

א רענטגען-אינסטיטוט.

ד"ר לאזשינסקי טאטער פאלסקא

צאהן-ארצט 10—1 3—6

[illegible] צאהן, קראנקען, מאסטען א. א. ח.

די לעטשניצע איז טעטיג אויך זונטאג

הלא חכמה תקרא, ותבונה תתן קולה

בצדק כל אמרי פי, אין בהם נפתל ועקש, אשרי אדם שמע לי, לשקד על דלתותי יום יום

איבער דעם זאלסטו נאר קומען אין מיין רעכטסקאנסולענטען-ביורא צו ה' טאנעלא, פיעטריקאווער 17

(זאכאדניא 52) טעל. 79-148

וואו עס ווערט פינקטליך ערלעדיגט, געזוכט סענהאפט געשריבען אלערליי ביטעס: ציווילע, קארנע, האנדלאווע, אפעלאציעס, אדוואלאניעס, סלאוועלעס, זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעדט אין פוילען, וועגען דירות אין ווארשאווער ראזיעמטשי, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען. מיט אכטונג

ד. טאנעלא, רעכטסקאנסולענט

פעטריקאווער 17

אבאנעמענטס-פרייז: אין לאדז — 5 זל. א חודש מיט צושטעלונג א היים; אויף דער פראווינץ — 6 זל. א חודש; אין אויסלאנד — 8 זל.

פאר'ן אינהאלט און טערמינען פון אנאנסען איז די רעדאקציע נישט פאראנטווארטליך די אדמיניסטראציע איז אפען ביי טאג און ביינאכט.

אנאנסען-פרייז: פאר'ן טעקסט—18 גר. פרייטאג און ערב יו"ט—24 גר. אין דער זייט 8 שפאלטען

אין טעקסט—40 „ „ „ „ 60—

נאכ'ן טעקסט—12 „ „ „ „ 18—

[illegible] 4 „ 8

[illegible] 50 פראצ. טייערער. אויסל. 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען—10 גר. א ווארט

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

Redaktor odpowiedzialny Ch. Kawiesz